

Savinjski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN ŠOSTANJA

Ob celjskem kulturnem prazniku

Vrata v novo celjsko gledališče se odpirajo. In nam, ki vstopamo, se nam smešno lica v veseljem presenečenju ob lepoti, smotrenosti in veličini vsega, kar tu novega vidimo. Prevezema nas občutek, da je vse to močna zunanja manifestacija naše kulturnosti, ki v njej gledališče zavzema enega prvih elementov. Pri tem pa nas dvigne še zavest, da si je ta ponosni hram ustvarilo Celje samo, in to naše slovensko Celje, naše socialistično Celje celo v teži povojni dobi, ko smo gradili na ruševinah tu in povsod ob pritrjevanju marsičesa drugega.

Novo gledališče je dokaz zdravja, moči, volje in kulturnih težnj našega delovnega ljudstva in velike zavesti odgovornosti naših vodilnih činiteljev s predsednikom MLO tov. R. Jermanom na čelu, v dobi, ko je gledališka uprava bila v rokah tov. mag. F. Gradišnika. V okviru slavnostne otvoritve našega gledališkega hrama sodi še druga celjska manifestacija kulturnega značaja in pomena: odkritje spomenika Primožu Trubarju, začetniku naše književnosti. Tako bo 9. maj — Dan zmage iz leta 1945, ki je našo NOB privedel do prvega cilja — obenem praznik pomembne zmage naše kulturne prizadevanosti in to na temeljih, ki koreninijo v dovolj častnih tradicijah.

Pred celjskim obzidjem so v 16. stoletju umirali naši slovenski predniki — tlačanski uporniki, ko je na njihovih ustnicah zamiral klic »Le vkup, uboga gmajna!« in ta klic so prevzemali njihovi potomci, dokler ta »gmajna« ni postala sama sebi gospodar. In prav na tleh, ki jih je pred srednjeveškim Celjem močila slovenska tlačanska kri, bo stal Trubarjev spomenik. Tam, kjer je oče slovenske knjige nekoč govoril svojo propoved, ki je gotovo že tedaj kazala pogum, potreben, da prične razbijati temo starega duhovnega mračnjanstva, in drzno vero v življenjsko silo tuji gospodi podvrženega ljudstva.

Pogumno dejanje je bilo gotovo tudi to, da je Janez Jeretin ob zatonu fevdalizma 1849 dal prav v stari stabbi tega našega gledališča »Zupanovi Micki« slovensko izpregovoriti. Hvalileni smo tudi vsem tistim našim prednikom, ki v kapitalistični dobi graditve germanškega mostu k Jadranu slovenski besedi niso pustili stopiti s celjskega odra.

Danes pa naša beseda, izpregovorjena v prelepem gledališču, plodu naših naporov, doživlja svoje veliko zmagoslavje v dokaz vitalnosti naše samostojne ustvarjalnosti. Pri tem pa je posebej treba poudariti veselo dejstvo: naš novi gledališki hram je odprt našemu delovnemu človeku, da najde v njem svoj lepi užitek, razvuljene lastne težnje, prikazane svoje cilje in božila za bodočnost. Tako ima gledališče svoje vzgojne naloge v plemenitenju socialističnih in človečnosti vrlin našega človeka.

Vrata v naš novi celjski kulturni hram so široko odprta. In naj bi med nami ne bilo delovnega človeka, ki vanj ne bi stopil z veseljem korakom, kakor da prihaja v svoj lastni lepi dom z svo pravico. Sam si ga je postavil in sebi ga je postavil in v njem bo našel nov kos zdravja sebi, nič manj potrebnega mu od vsakdanjega kruha. In kadar bo tudi v Celju temo tako, tedaj ga prav do kraja izpolnjeno to, kar je napovedal Ivan Cankar in za kar se je boril:

»Trdna je moja vera, da napoči zarja tistega dne, ko naša kultura ne bo več krizaneta siromakova, temveč bogastvo bogatega. Ze slutim zarjo tistega dne, čuti jo vse moje najgloblje in najčistejšje hrepenenje. Ne, ne hrepenenje samo! Moje delo je slutnja zarje, vsaka moja beseda in vse moje življenje. Ze slišim dleto, ki kleše granitni temelj novi zgradbi.«

F. R.

**Volitve Glavnega odbora in predsedstva
Glavnega odbora**

**Za predsednika Socialistične
zveze je bil izvoljen
tovariš Miha Marinko**

Kongres je poleg resolucij (ki smo jih v skrajšani obliki objavili) poslal še pozdravno pismo maršalu Titu. Ko so delegati sprejemali kandidate za volitve Glavnega odbora, so ob znanih imenih revolucionarjev in borec navdušeno ploskali. Po izvolitvi Glavnega odbora (okraj Celje-okolica je zastopal s tov. Heleno Borovšak, Celje-mestno pa s tov. Olgo Vrabič) je Glavni odbor izvolil Predsedstvo Glavnega odbora SZDL Slovenije.

Za predsednika je bil izvoljen tov. Miha Marinko, za tajnika pa tov. Boris Kraiger. Za člane pa: Viktor Avbelj, France Bevč, Marijan Breclj, Tone Fajfer, Janez Hribar, Albert Jakobič, Stane Kavčič, Vlado Krivic, Franc Lubej, Ivan Maček, Zoran Polič, Jože Potrč, Ivan Regent, Rože Rus, Janko Rudolf, France Svetek, Maks Šnuderl, Vida Tomšič, Josip Vidmar in Boris Zihel.

Ljudje, ki vedo kaj hočejo in kam hočejo, se bodo vselej lahko znašli v vprašanih politike in gospodarstva

Tretji dan je IV. kongres zasedal plenarno. Posebno veselje je med delegati vzbudila novica, da je prisel v Ljubljano tov. Edvard Kardelj in da se bo udeležil kongresa. Ko je le-ta prisel so mu navzoči priredili prisrčne ovacije. Tov. Edvard Kardelj se je v do-

IZ GOVORA TOV. EDVARDA KARDELJA

V svojem govoru se je tov. Kardelj dotaknil stvari, o katerih je govoril že v Kragujevcu. V njegovem izjavljanju pa je bilo tudi mnogo novih misli. Zaradi pomanjkanja prostora podajamo samo nekatere.

Glede privatnih kmetov je dejal: Individualni kmetijski proizvajalec, ki dela sam na svoji zemlji, ni toben razredni sovražnik za delavski razred, niti kakršna koli družbena nevarnost za socialistični sistem. Z družbenega stališča gledano se vsak človek, ki dela s svojimi individualnimi sredstvi dela, lahko prav tako vključuje v socialistični sistem kakor vsaka tovarna z delavskim svetom na čelu. Druga stvar je seveda, če se take individualne delavnice ali kmečke gospodarstva tudi ekonomsko izplačajo in če lahko obstanejo v razvitih gospodarskih pogojih. Toda o tem naj razmišljata kmet in obrtnik sama, a družba nima nobene potrebe, da bi jih nasilno razlašala oziroma gledala v njih neko stalno nevarnost za svoj obstanek. Pač pa so socialistični družbi sovražne kapitalistične tendence, ki se lahko porajajo v pogojih individualne blagovne proizvodnje, in proti temu se ona mora boriti. Pravilneje rečeno: socialistična družba se mora boriti za ukinitev pogojev, v katerih se kapitalistične tendence lahko razvijajo iz individualne blagovne proizvodnje. Toda na ukinitev takih pogojev ni zainteresirana samo socialistična družba kot taka, ampak tudi ogromna večina individualnih kmetijskih proizvajalcev samih, se pravi majhnih in srednjih kmetov, ki dobro vedo, da bogatenje pečice vaških magnatov pomeni siromašenje za večino delovnih kmetov.

Glede rentabilnosti individualnega gospodarstva pa je med drugim dejal: Tu gre predvsem za razne tehnokratske račune o tem, kaj je rentabilno in kaj ni rentabilno. Seveda mi vsi moramo biti za rentabilnost v našem gospodarstvu. Toda glavna slabost tehnokratskih računov o rentabilnosti je v tem, da njihovi avtorji gledajo na stvari izolirano, a ne v njihovem gibanju in v njihovih odnosih s celim sistemom. Oni pozabljajo, da nekega za vse pogoje ustrežajočega računa rentabilnosti ni, ampak da je pri nas mogoče govoriti samo o rentabilnosti v pogojih napredka socialističnih odnosov in da se zato formule o rentabilnosti iz kapitalističnega sistema v naših pogojih ne morejo uveljaviti na isti način, kot so se uveljavile v kapitalističnih zemljah.

Navedel bom samo en primer. Spontani razvoj individualnega kmečkega gospodarstva vodi k bozati v vaških bogatašev in h krepljivi izkoriščanja malih in srednjih kmetov. Tak razvoj se pri nas ne da zamisliti — tako iz političnih kakor iz ekonomskih razlogov.

Iz političnih razlogov so taki procesi pri nas nemogoči, ker smo država delovnega ljudstva, v kateri je vpliv delovnega ljudstva vedno vodilen in zato bodo izkoriščevalske težnje vaških bogatašev omejevale vse dotlej, dokler ne bodo končno likvidirane. Jasno je, da v takih pogojih vaški bogataš ne more naprej, ne more priti do strojev, do kreditov itd. In zato obdeluje in bo obdeloval zemljo tudi v bodoče — dokler bo mogel — na zaostal način, velikokrat slabše kot mali kmet. To bi se sčasoma pri nas še bolj jasno pokazalo, kot se sedaj kaže. Vaški bogataš zato pri nas ni noben činitelj gospodarskega napredka v kmetijstvu, marveč coklja, ki zadržuje ta napredek. Tudi iz ekonomskih razlogov je, po temaktam, njegova omejitev neobhodna. Tehnokratske računic seveda takih momentov ne jemljejo v obzir. Zato tudi morajo skrahirati, kakor hitro se srečajo s prakso. Toda dejansko je za nas danes aksiom, ki brezpogojno mora biti izhodna točka vseh naših računov, naslednje: na daljšo perspektivo rentabilno more biti samo tisto, kar je obenem socialistično. Velja pa seveda tudi narobe: kar, vsaj v perspektivi, ni rentabilno, ne more biti faktor napredka socialističnih ekonomskih odnosov.

Nato je govoril o pomoči socialistične družbe delovnim kmetom. Rekel je: Kmečko prebivalstvo razvitih kapitalističnih dežel predstavlja danes 20, 15, 10 ali pa še manj procentov celotnega prebivalstva teh dežel. Nikakor se ne mislim spuščati v neke analize procesov, ki so dovedli do takega stanja, niti ne mislim trditi, da so ti procesi

S IV. KONGRESA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI SLOVENIJE

poljdanski razpravi prijavil k besedi. Burno pozdravljen od delegatov je podal svoje pripombe k delu kongresa, predvsem pa se je dotaknil kmečkih vprašanj. Objavljamo najvažnejše izvečke iz njegovega govora:

— gledano s splošnega stališča družbenega napredka — negativni. Toda te številke govore same po sebi o zgodovini množičnega razlašanja kmečkega prebivalstva v pogojih kapitalizma, ne glede na to, v kakšnih oblikah se je vršilo. Današnje individualno kmečko posestvo je v teh deželah bitno drugačno, kot je bilo pred 50 ali 100 leti. Ono se danes razvija v takem sistemu gospodarske odvisnosti od bank in drugih kapitalističnih podjetij ali pa od velikih združenih sistemov, da bi se prej moglo govoriti o notranji delitvi dela v velikih gospodarskih kapitalističnih organizmih na področju kmetijstva kot pa o samostojnih individualnih kmetijskih gospodarstvih. Ta proces je bil nujen zaradi tega, ker individualno kmečko gospodarstvo samo po sebi ni moglo vzdržati gospodarskega pritiska, ki se je zanj zlasti povečal s pojavom sodobne tehnike v kmetijstvu. Nobena razloga potemtakem nimamo, da bi idealizirali gospodarsko zmogljivost te posesti in se ukvarjali s slepihom, da bi ona iz svojih lastnih sil bila sposobna resno dvigniti kmetijstvo na višjo stopnjo brez zunanjega posredovanja. Razlika je v tem, da se v kapitalističnih pogojih to posredovanje vrši preko bank, hipotek in družb, odnosno preko raznih združenih sistemov — kar je s širšega družbenega vidika več ali manj isto — medtem ko se mora v naših pogojih izraziti v sistematski gospodarski akciji in pomoči socialistične družbe, ki ne bo dovolila propadanja delovnih kmetov na beraško palico, toda ki tudi ne bo umetno vzdrževala življenjsko nesposobnih oblik individualne kmečke proizvodnje.

Po mojem je bistvo stvari v naslednjem: socialistična družba nima nobene potrebe, niti sedaj niti v bodoče, nasilno razlašati malega ali srednjega kmeta, bodisi direktno ali indirektno, niti jih naganjati v zadruge ali druge gospodarske organizacije, za katere ne čuti ekonomske potrebe in koristi. Toda po drugi strani mora imeti pred očmi dejstvo, da bi izolirana individualna mala kmečka posest sama po sebi bila nesposobna dvigniti kmetijstvo na višjo stopnjo, še več, ona bi zastala in vse bolj propadala v svoji zaostalosti, kolikor ne bi postala plen kapitalističnih elementov. Socialistična družba potemtakem mora pustiti individualnemu kmetu svobodo akcije v okviru njegovih gospodarskih možnosti in ga tudi podpreti v njegovih naporih, da dvigne produktivnost dela na svojem posestvu, toda obenem mora z gospodarskimi sredstvi ustvarjati take pogoje, ki bodo onemogočali razvoj kapitalističnih elementov, ki bodo v napredek kmetijstvu pretvarjali v napredek socialističnih odnosov in ki bodo stalno krepili gospodarsko moč socialističnih sil na vasi. V tem je smisel naše sedanje diskusije o politiki na vasi.

Glede visokih cen kmetijskih pridelkov je tov. Kardelj dejal: Včasih se pri nas sliši mnenje, da politika visokih kmetijskih cen lahko pospeši napredek v kmetijstvu. To mnenje je, po mojem, napačno. Visoke kmetijske cene bi vršile težak pritisk na celo naše gospodarstvo, a na vasi bi povzročile mrtvilo, ne pa napredek. Po mojem je neobhodno, da socialistična družba kontrolira in regulira odnos med industrijskimi in kmetijskimi proizvodi na tak način, da omogoči delovnemu kmetu življenjski standard, ki ustreza našim sedanjim možnostim, toda investicije v kmetijstvu naj bodo financirane preko kreditov bank in zadrug. Škarje med kmetijskimi in industrijskimi cenami v naših pogojih ne igrajo iste vloge kot v kapitalizmu. V kapitalizmu nizke cene kmetijskih produktov krepijo finančne in industrijske kapitaliste in predstavljajo stalno izkoriščanje delovnega kmeta. V naših pogojih pa one postajajo instrument družbene akumulacije iz individualne kmetijske proizvodnje, ki se potem vrača v obliki cenah kreditov za napredek kmetijstva in za dvig življenjskega standarda delovnega kmeta. One se torej lahko uporabijo za pospeševanje napredka v kmetijstvu in za dvig življenjskega standarda delovnega kmeta v oni meri, v kateri bo on dvigal svojo proizvodnjo za trg. Obenem s tem postaja individualno kmečko posestvo gospodarsko vse tesneje zvezano z našimi sociali-

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

stičnim gospodarstvom in vse bolj zainteresirano na njegovem napredku. Sporedno s tem mora seveda iti proces industrializacije, ki bo sposobna zaposliti delovno silo, ki z uvajanjem modernih tehničnih sredstev v kmetijstvu postaja tam odveč. Tu ne mislim samo na veliko industrijo, marveč tudi na

mrežo onih malih delavnic in tovarn, ki neposredno služijo kmetijstvu, ki so lahko tudi sezonsko zaposlene, se pravi, takrat, ko je na vasi preveč delovne sile, in ki jih lahko ustanovljajo tudi naše kmetijske zadruge, seveda na ustavnih socialističnih principih.

ganov ljudske oblasti. Svojo nalogo naj izvršuje izključno s političnimi sredstvi, ne pa z administrativno birokratskimi posegi.

Vlogo komunistov in njihovih organizacij je opredelil VI. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Ne sme biti torej nobenega političnega, gospodarskega in kulturnega vprašanja, ki bi šlo mimo SZDL.

Odločno se je treba boriti za široko in napredno socialistično naziranje in proti anarhističnem izkrivljanju osnovnih načel demokracije.

Našim narodnim manjšinam v zamejstvu bo SZDL v bodoče posvečala čim večjo skrb. SZDL bo podpirala tako zunanjo politiko naše države, ki utrjuje vse pozitivne pogoje za pravično ureditev manjšinskega vprašanja, kakor se na primer že kaže v Avstriji in kar je treba doseči tudi v Italiji.

Če je torej SZDL odločujoči politični činitelj, mora delavski razred v njej sodelovati. Sindikalne organizacije delavstvu ne morejo nadomestiti Socialistične zveze.

Dalje govori resolucija o vzgoji mladine, ki mora biti ena od glavnih nalog SZDL. Organizacije morajo vprašanje mladine vzeti za stalno delo, ne pa samo za slučajne obravnave.

Resolucija določa v zvezi s statutom tudi takojšnje volitve v osnovne, občinske in okrajne odbore.

V svojem delu pa naj organizacije SZDL delajo na tem, da bodo razvijale čim večjo samostojnost oblastnih organov, delavskih svetov, družbenih organizacij in društev.

Okrajnim odborom in mestnim odborom naj se v pomoč organizirajo kulturno-prosvetne komisije, ki pa nikakor ne smejo postati operativna, koordinacijska ali celo birokratska ovira. Posebne komisije naj bi se lotovale ženskih vprašanj, ki pa si nikakor ne smejo lastiti vodilne vloge ali celo zamenjati vloge AFZ organizacij.

RESOLUCIJA O NALOGAH SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA NA VASI

Resolucija o nalogah SZDL na vasi govori predvsem o tem, da naj na vasi organizacije še naprej krepijo vrste svojega članstva in pridobivajo za sodelovanje vse poštene ljudi. Večja dejavnost in številčna rast članov SZDL je najvažnejša.

Dalje je naloga SZDL, da s pripravljenjem bolj kot doslej odpirajo kmetom perspektivo za razvoj vasi in odkrivajo vzroke, ki ta razvoj zadržujejo. Pri tem je treba na daleč izogibati administrativnih ukrepov, razen v slučajih, če gre za onemogočanje kapitalističnega izkoriščanja.

Socialistična zveza bo tako še bolj okrepila mesto in vas, ki ju vežeta skupni interesi. Delavski razred je zaradi družbenih in zgodovinskih razmer edini sposoben voditi dosledno borbo za splošno uničenje kapitalističnega sistema in borbo za socializem. Delavski razred bo imel po SZDL vodilno vlogo na vasi samo toliko, kolikor se bo pred celotno organizacijo in pred vsem delovnim ljudstvom izkazal na vasi kot najdoslednejši bорец za socializem.

Da bomo lahko premagali veliko zaostalost naše vasi, odstranjemo različno med mestom in vasi, je treba poleg dviganja politične in kulturne zavesti delovnega kmeta zagotoviti tudi izdatnejša materialna sredstva za zgraditev gospodarskih temeljev kmetijstva. Pri združništvu naj bo osnovno načelo, načelo prostovoljnosti, kajti le to je pogoj za zdravo in uspešno socialistično združništvo.

Veliko vlogo mora imeti splošna kulturno-prosvetna dejavnost na vasi. Odpravljanje kulturne zaostalosti, uspešnejši boj proti klerikalizmu bo omogočil hitrejši socialistični razvoj. Posebno važnost naj zavzame kmetijsko nadaljevalno šolstvo, prav posebej pa je treba posvečati skrb za kulturno-prosvetni dvig kmečkih žen, saj je njihova zaostalost in nerazgledanost največja.

V odklanjanju klerikalizma morajo organizacije SZDL odpraviti sektaški odnos do vere in vsakršne izpade, ki omogočajo socializmu sovražnim krogom, da s propagando o preganjanju vere, zmanjšujejo sodelovanje v boju za socializem.

Politična vzgoja kmečkega prebivalstva mora biti vztrajna, vlivati mora zaupanje v bodočnost in socialistično perspektivo.

Organizacije SZDL mora prežemati zavest, da je nadaljnji razvoj odvisen le od uspešne borbe proti birokratizmu, lokalističnim in partikularističnim stremljenjem. Organi delavskega upravljanja se preveč enostransko aktivizirajo na operativno vodstvo podjetja. Ne manjka tudi egoističnih gledanj le na lastno podjetje brez potrebne širine v okviru širše skupnosti. V te organe se vrvijo ostanki birokratizma, ki se poslužujejo raznih oblik pritiska na ostale delavce z grožnjami o odpustih in prestativah na slabša delovna mesta itd.

Nadalje je treba vzbuditi pravo pojmovanje demokracije. Demokracija ni svoboda v tem smislu, da bi vodila v razkroj in anarhijo. Demokracija ni v tem, da se ne bi borili proti raznim antisocialističnim silam. Naloga socialističnih sil je voditi in vzbuhati v širokih množicah delovnih ljudi ustvarjalno iniciativno za uresničenje socialističnih ciljev.

RESOLUCIJA O VLOGI SZDL SLOVENIJE V DRUŽBENEM UPRAVLJANJU GOSPODARSTVA

Kongres je pregledal dosedanje frontno delo v razvoju družbenega uveljavljanja v gospodarstvu in ugotovil:

Upravljanje našega gospodarstva, socialistična politika in vzgoja socialistične zavesti, so izredno važna vprašanja. Treba je najširšim množicam odpirati družbeno problematiko, razvijati diskusijo, kritiko in z navseti pomagati pri upravljanju, dajati pobude in predloge odgovornim državnim organom pri razvijanju gospodarskega sistema.

Organizacije SZDL so dolžne razvijati svoje poznavanje elementarnih ekonomskih zakonitosti v razvoju družbe. Naše okrajne in občinske organizacije morajo še posebej pojasnjevati in tolmačiti cilje naše ekonomske politike in z ekonomskimi argumenti dokazovati, da samo razširjena in povečana proizvodnja lahko zadovolji gnotne in kulturne potrebe delovnega človeka.

Resolucija dalje govori o tem, da je birokratizem največja nevarnost. Član-

Pogled na svet

Vigredno občutje, ki je z neodoljivo močjo omamilo tudi svetovno diplomacijo, tako da je iz vsakega kota brstelo mirovno drevo, je pri nas v prvomajskih dneh doseglo svoj višek v tisočih tisočih predreditvah, partizanskih srečanjih, izletih in paradah. Mi smo zemlja, ki je zakopala bojno sekuro, zavedajoč se, da svet ne more biti srečen, če ne bo prišlo do miru med narodi. To so dokazale tudi prvomajske manifestacije po vsem svetu, saj je na njih večkrat prodrla želja delavskega razreda, da se sklonejo mirovne pogodbe in da svet vendar že enkrat prične živeti za srečo in blagor. Policija je ponovno posegala v mednarodni delavski praznik in preganjala demonstrante v Franciji, Avstriji, Nemčiji, v Perziji, na Japonskem. V Trstu in v Indiji se je pri socialističnih govornikih različno videla želja po enotnosti delavskega gibanja, ki jo je tako nevarno načela kominformovska kontra-revolucionarna praksa.

Ta praksa se je spet pokazala, čeprav je dobro maskirana z »osvobodilno akcijo« Ho Si Minhovič čet v Laosu. To je, tako kaže jekleni kljun mirovnega goloba, ki je priletel iz Vzhoda. Napadalec je navidez popustil v Koreji, zato pa odprl morda še težji problem v Indokini, gotovo najbolj pereči točki francoskega imperija. Mimo vseh nesrečnih vojn, ki jih je Francija izmenjala v zadnjih letih, mimo sklepov parlamenta, ki je že večkrat izrazil mnenje, da je vojna v Indokini za Francijo predraga reč, v brk vsem grožnjam z inflacijo, z državnim konkurzom, je ta kolonialna vojna dalj od konca, kakor pa je bila pred letom dni. In ker je sosed Indokine Siam, vrata v Indijo, si ni težko misliti, kako bodo ta sunek v Laosu presojale evropske države. To je torej rezultat štirinajstredne mirovne ofenzive: nov vojni požar, nov vulkan, čigar lava se lahko razlije na daleč in za dolgo časa onemogoči redno življenje. »Pobedastel je človek.« Situacija v jarki luči kaže dejstvo, da sta francoska in ameriška vlada mnenja, da nima smisla te stvari nositi na tapeto pri OZN, češ, SZ bi tako in tako vložila svoj veto, kolonialna vojna pa večini držav itak ni simpatična. Okoreli kolonizatorji imajo pri tem svoj prav. Če bi oni sprevideli, kam drži kolonizatorska pot, bi napadalec svojih črnih namenov ne mogel maskirati z osvobodilno akcijo. Brez ognja ni dima.

Da je dima precej, da ga je toliko, da se bodo mirovni golobi kmalu zadušili, kaže tudi 129. sestanek delegacij za sklenitev premirja na Koreji. Kitajci in Severni Korejci hočejo, da bi Združeno poveljstvo priznalo za nevtralnno državo kako azijsko: Pakistan, Indijo, Burmo ali Indonezijo. S Švicco in Švedsko je pri pogajanjih bela rasa propadla. Na videz drobna, pa ima le svoj glas v hrumenju časa.

Mednarodne odnose pa vstrupljajo tudi nacistični elementi. Tako v Argentini, kjer se v peronističnem gibanju vse bolj na široko reži krvavi gobec fašizma. Kar je Peron zavozil s svojo megalomansko, potrato politiko, bi zdaj rad popravil po Hitlerjevem receptu. Za tarčo je vzel imperializem ZDA. No, ta Jeriha ne bo padla, če jo bo napadel samo s pozavnami svojih slabo priučeni propagandistov. Se v Stuttgartu izolani z Goebbelsom na čelu so doživeli klavni konec.

Ce že omenjamo fašizem, ne moremo mimo Vatikana, ker je ta z njim najozje povezan, njegov »ljubi sin«. Tudi Vatikani kali vodo med narodi, ker povsod s svojo črno internacionalno skuša obdržati svoje postojanke. Da je temu tako, kaže tudi obnašanje naših škofov, ki so na razgovorih z začasno komisijo zveznega Izvršnega sveta pokazali, da se ne čutijo državljane naše države, marveč pokorne podložnike vatikanskega imperializma, ki se na najbolj perfidne načine še vedno maskira s »kraljestvom od onega sveta«, v resnici pa mu gre za pozicije v politiki in gospodarstvu v mamoni, ki vlada svet. Naša država je ponovno dokazala, da temu ne misli podležiti.

Ali je to racionalno gospodarstvo?

Elektrodelavnica v Debru pri Laškem se je kmalu po letu 1945 razvila v dokaj lepo podjetje.

V delavnici so izdelovali razna ločilna stikala, cilindre, Gallove verige. Buldog-plošče, škripce, kratkostične naprave, vijake za betonske klešče in drogeve, razna specialna orodja itd.

Da so si zagotovili nemoteno in pospešno obratovanje, so si izposodili v šoštanjski elektrarni 3 večje avtomatične specialne stroje.

Kolektiv je izredno živav, marljiv in naravnost borbena v naporih za doseg svojih ciljev.

Šoštanjska elektrarna je zadevne stroje nenadoma zahtevala nazaj. Kolektiv jih je sicer vrnil, vendar jih zelo pogreša, ker so bili kakor nalašč ustrezni za delavnico v Debru, ki jo poleg drugih težav še ovira stalno pomanjkanje raznih vrst in profilov železa (zlasti U in kotnega železa).

Sedaj smo ugotovili, da omenjeni trije stroji stojijo v šoštanjski elektrarni že nad 1 leto in pol povsem neizkoriščeni in nedotaknjeni, kakor so bili

Letošnji prvi maj je bil res praznik v pravem smislu besede

Letošnji prvomajski prazniki so pri nas bili proslavljeni tako, da se jih bo vsak rad spominjal. Poleg tega se kaže vse bolj zavest med kmečkim delovnim ljudstvom, da je prvi maj praznik dela.

V glavnem mestu države Beogradu in v vseh republiških središčih so na dan prvega maja priredili velike vojaške parade in manifestacije dela. Naša Armada je pokazala svojo udarno moč, moč lastnega orožja, ki ga pridne roke jugoslovanskih narodov same proizvajajo in orožje, ki ga je Jugoslavija prejela iz pomoči kot priznanje, da so jugoslovanski narodi tisti, ki so znali, znajo in bodo znali braniti svobodo in neodvisnost, če bo potrebno. Parad in manifestacij so se udeležili visoki državni predstavniki, predstavniki delovnih kolektivov, množičnih organizacij itd. seveda brez tistega narejenega blišča, korakanja do iznemoglosti, nošenja pravcatih kipov in natovorenih hrbtov, kot so prvomajske praznike doživljali delavci v Moskvi.

V CELJU IN OKOLICI

Na predvečer so bile po podjetjih manjše proslave s kratkimi programi. V Libojah so na primer odprli fizikalni dom. Po hribovju so goreli kresovi, v Celju je pred postajo igrala godba SKUD »France Prešeren«, mesto, vasi in kraji so bili svečano okinčani z zastavami in venci, podjetja in delavnice pa s prvomajskimi parolami. Vse je potekalo neprisljeno, iz lastnega nabiga in zavesti.

Naslednje jutro, večji del pa že na predvečer, so po celjskih ulicah doneli koraki okovanih čevljev. Celje se je skratka selilo v naravo. V polmrazu so z Miklavškega hriba doneli strelj možnarjev s svojo rezko budnico, tu in tam se je v zraku v barvnih odtenkih razpršila raketa.

Mlado, sveže prvomajsko jutro je našlo v prvih sončnih žarkih delovne ljudi na različnih izletiških točkah. Mrzlica, Celjska koča, Svetina, Boč, Logarska dolina, razne planinske postojanke in ostala zatišja cvetoče narave so bila polna obiskovalcev. Vsak po svoje, po svojem okusu, volji in hotenju, so se delovni ljudje veselili svojega praznika, si čestitali k prazniku, menjali izkušnje in se pogovarjali povsem drugače kot pred desetimi leti. Takrat so bili sužnji, izkoriščani, danes pa gospodarji.

Mnogi so ostali v prelestni naravi kar vse tri dni in se spočiti, polni doživetij, vtisov in volje do nadaljnjega dela vračali domov.

Z delavskim razredom so prvi maj praznovali večji del tudi vsi delovni kmetje. Nekdo, ki se je ta dan vozil od Kumrovcia čez Kozjansko, nam je sporočil, da ni videl nikogar na polju in da so kmetje bili praznično oblečeni, sprejemali obiske svojih delovnih tovarišev iz mest in tovarn, da celo naslednji dan, v soboto, so opravljali najnujnejša dela.

Teško bi bilo slediti vsem našim delovnim ljudem, kamor jih je želja te tri dni vse peljala. Morali bi za nekatere iti v vinorodne Slovenske gorice, za drugimi na prostrano Pohorje, za vnetimi planinci na Julijske Alpe, da celo na morju, ob Plitvičkih jezerih bi jih srečali.

In ko so prvomajski prazniki minuli, ko smo se spet vsi čili in okrepljeni, zagorelih obrazov in z gorskim zrakom prečiščenih pljuč srečali na delovnem poprišču, so se pogovori vrteli le o tem, kaj in kje je kdo doživljal prvomajske praznike.

IN OB KONCU TUDI NEKAJ NASPROTNIH PRIMEROV

Pri vsem tem pa se je dogajalo tudi to, da so različni ljudje v sindikalnih podružnicah in kdor koli si že boji,

hoteli te praznike urediti po svoji glavi tudi za druge, ne da bi jih posebej vprašali za mnenje. Tako so ponekod imeli željo po stari, toda ne preitari, le nekajletni praksi, napraviti prvomajske praznike polne neznošnih dolžnosti, parad, ki ne morejo imeti učinka, in praznike uporabiti v korist svojih društev, organizacij itd.

Take želje so imeli na primer v Zabuokovci, kjer so posamezniki po vsej sili hoteli imeti parade, kjer naj bi rudarji nosili težke vrtalne stroje, zastave in ostale simbole (občutne teže seveda) in obdržati delovne ljudi na enem mestu, da bi bili tam odvisni od centralizirane prireditve. Nihče jim tega seveda ne more zabraniti, toda napačno bi bilo, če bi taki organizatorji skušali vplivati na vse člane kolektiva, ki so morda imeli drugačne načrte, drugačne želje. No, demokracija je pri nas že

toliko ukoreninjena, da so naši delovni ljudje storili to, kar jim je bilo najljubše.

Malo zastarel je po moje tudi način pojedini za prvi maj ali na predvečer. Klobase, buteljka ali liter vina, vse nekam racionirano, z vtisom, da je to darilo zastoj. Oprostite, nekaj beraškega je v tem. Danes so delavci gospodarji in vsak tudi ne je rad klobas. Nekomu je bolj primerna slaščica in pivo, namesto vina. Sto ljudi, sto okusov. Veliko bolje bi bilo, če bi dobili v roke denar in po mili volji naredili z njim kar bi hoteli. Kjer so priredili obed in večerjo, ali celo nekaj banket, je prav, toda tisto prerivanje, morda celo vrste, listki kot kuponi za vino in klobaso, to, oprostite, je po moje za tiste države, ki imajo racionalizirano prehrano in kjer so klobase redkost. Je nekako ponižanje in kratitev svobodne volje pri tem.

Sindikalne podružnice uslužbencev državnih ustanov so proslavile 27. april in 1. maj

Tak je že postal običaj pri tem sindikatu v Celju, da namreč vseh 6 podružnic skupno proslavlja: važne in zgodovinske dogodke.

Dvorano na okrajnem ljudskem odboru Celje-okolica so tudi tokrat napolnili in menda res nihče od članov ni izostal razen tistih, ki se vsakodnevno vozijo domov.

Lepo pripravljeno proslavo in program je vodil kulturno-prosvetni referent mestnega odbora tega sindikata tov. Gorenjak. Tamburaški orkester SKUD »France Prešeren« je uvodoma zaigral himno, nakar je izvedel nekaj

prav lepih točk programa. O pomenu dneva 27. april je spregovoril tov. Rاجر Borut in v zadnjem delu programa so zapeli nekaj prav lepih pesmi člani pevskega društva »France Prešeren«. Za lepo izvajanje programske točke sta tamburaški orkester in pevski zbor bila deležna toplenga in tovariškega priznanja vseh vozovčih članov sindikata.

Take skupne proslave so primerna oblika manifestativnega izražanja čustev do praznikov, ki pomenijo v zgodovini delavskega razreda in v naši narodni zgodovini najsvetlejše dogodke, katere ne smemo nikdar pozabiti.

Proslava v bolnici

Sindikalna podružnica v bolnici je priredila dne 30. aprila zvečer zelo uspešno akademijo v proslavo praznika dela. Na akademiji so sodelovali orkester SKUD »Ivan Cankar« pod vodstvom tov. prof. D. Sancina, Komorni pevski zbor pod vodstvom tov. prof. E. Kuneja, tov. dr. Poznik, tov. dr. Zaveršnik, tov. E. Kozoderčeva, tov. Peter Božič, tov. dr. Predan in uslužbenke otroške bolnice. Posebno orkester SKUD »Ivan Cankar« in Komorni pevski zbor solista dr. Zaveršnik in E. Kozoderčeva so že ponovno nastopili v bolnici ter želi obilo odobravanja za svoja res prvovrstna izvajanja, ki so dosegla

umetniško višino in zadovoljila še tako razvijeno uho. Sindikalna podružnica je oskrbela tudi prenos programa v bolniške sobe kirurškega, internega, očne-snega in porodniško-ginekološkega oddelka. Tako so tudi bolniki bili deležni te proslave in praznovali praznike skupno s svojimi tovariši, ki so lahko pohiteli v naravo in si osvežili duševne in telesne sile za nadaljnje delo. Bolniki so prav dobro slišali v zvočnikih vso prireditve in uživali dve polni uri v lepoti petja in glasbe. Nastopajoči so bili nagradjeni z odobravaljočim aplavzom, solista ter dirigenta pa s šopki.

V Železarni Štore

V proslavitev prvega maja, največjega praznika delovnega ljudstva, so se zbrali delavci in nameščenci tukajšnjega podjetja polnoštevilno na prostoru pred upravnim posloppjem. Praznično vzdušje je še povečalo zelenje in cvetje, zastave ter prvomajske parole; toplo spomladansko sonce pa je mehko božalo to veliko množico zbranih železarjev. Ko je tovarniška godba zaigrala »Hej Slovani«, je povzel besedo predsednik sindikalne podružnice tov. Spolenak, pozdravil vse navzoče ter predal besedo direktorju podjetja tov. Andreju Svetku, ki je med drugim dejal: »Ponosni smo lahko nad uspehi doseženega dela, ki so rezultat truda in naporov visokokvalificiranega pa vse do zadnjega, najnižjega delavca v tovarni.« Bodrilo je in pozval celotni delovni kolektiv podjetja, naj dela kakor doslej ter čestital prav zadovoljne in prijetne prvomajske praznike. Dejalo je: »Bilanca je pokazala, da je delavstvo na pravi poti in dela pozitivno. V predvojni Jugoslaviji smo prvi maj proslavljali v znamenju zahtev, v borbi za delavske pravice. Po vsaki prvomajski proslavi so se takrat napolnili zapori z našimi najboljšimi revolucionarji. Danes pa je to drugače: svobodni praznujemo ta največji delavski praznik kot dan veselja in pregleda dosedanjega dela in uspehov delavskega razreda, kot praznik in simbol, ki nam vpliva novih moči ob strnjnih vrstah naših marljivih delavcev, da čimprej dosežemo končni cilj — socializem!« Tovariš direktor je pripomnil: »V kratkem obdobju so se vršili trije pomembni zbori naših predstavnikov — delovnih ljudi, in sicer: VI. kongres ZKJ in IV. kongres OF — SZDL v Beogradu ter slovenski kongres OF — SZDL v Ljubljani. Njih misli, nauke, smernice in sklepe utrjujmo dosledno vedno in povsod ter se po njih ravnamo!«

Nato je čestital delavstvu k prazniku prvega maja predsednik delavskega sveta tov. Kresnik, v imenu organizacije Zveze komunistov tov. Jošt ter v imenu občinskega ljudskega odbora Štore tov. Cernetič. Pevski zbor »Svoboda« je odpel pesem »Mi vstajamo« in še nekaj partizanskih in narodnih pesmi. Ko je godba zaigrala »Internacionalo«, smo skupno odpele delavsko himno ter se radostnih res razšli.

Na sam prvi maj smo se povzpeli na Svetino, da obiščemo našo planinsko postojanko »Počitniški dom«, ki je last Železarne. Z nami je odrinila tudi godba in pevski zbor; ponesli smo pa s seboj

»poln koš dobre volje«. Vreme nam je bilo prav naklonjeno. Čas veselih, vedrih uric, preživelih v družbi naših dobrih železarjev v prekrasem planinskem svetu in pri odlični postrežbi »Počitniškega doma« je potekel tako hitro, da skoraj nismo verjeli in smo se le težko sprijaznili z resnico: oditi in posloviti se moraš od tega planinskega raja, ker jutri te čaka zopet trdo delo in skrb v tovarni in doma... F. K.

V Slovenskih Konjicah

Svoj delavski praznik — prvi maj — so svečano proslavili tudi delavci v Slov. Konjicah in bližnji okolici. V tovarni usnja KONUS so že dva dni pred samim praznikom imeli sestanek celotnega kolektiva in se seznanili o pomenu prvega maja. Delavci te tovarne so z zelenjem in zastavami okrasili vse delovne prostore, pred samim vhom v tovarno pa so postavili visok mlaj in slavolok. S številnimi borbenimi parolami, zelenjem in cvetjem so za ta dan okrasili svoj obrat delavci usnjarskega remonta, na lesnem obratu pa so postavili najvišji mlaj v vsej okolici.

Slavnostne akademije na večer pred 1. majem se je udeležilo okoli 400 ljudi, tako da je bila dvorana v kulturnem domu skoraj prepolna. V času, ko so konjiški pevci, mladina in ostali nastopajoči v dvorani predvajali svoj program, so na Pohorju in na Konjiški gori zagoreli številni kresovi, ki so daleč naokrog oznanjali največji praznik delovnih ljudi Jugoslavije. Veličastne prireditve so imeli v teh dneh tudi v sosednjih Zrečah, ko so tamkajšnji kovinarji v okviru proslav razvili svoj sindikalni prapor. Na prvi maj pa so sindikalne organizacije pripravile za svoje člane številne izlete v različne kraje naše domovine. Tako so se delavci iz lesnega obrata z dvema avtobusoma odpeljali na trodnevni izlet po Sloveniji in Hrvaški, precej jih je šlo tudi na bližnje Pohorje, v bližne okoliške vasi, kjer so skupaj z kmeti praznovali svoj praznik. Za ta dan so dobile tudi same Konjice popolnoma drugačno zunanost, saj so bile vse izložbe lepo okrašene z venci in slikami naših voditeljev, s streh pa so visele državne zastave. Slavnostno razpoloženje je povečala še konjiška godba, ki je igrala budnico.

Strnimo vrste v boju proti tuberkulozi!

(ob »Protituberkuloznem tednu« od 10. do 17. maja 1953)

Naslov članka naj nikogar ne odvrne, da bi ga ne prebral, nihče naj že kar vnaprej ne reče, da se boj proti tuberkulozi njega ne tiče, da je to stvar zdravnikov in od jetike prizadetih oseb.

Zrtve, ki jih vsako leto zahteva ta zahrbitna, kruta glodalka zdravja in uničevalka življenj, so povsod po svetu velike, v naši državi pa naravnost ogromne, kar nam potrjujejo statistike raznih držav. Primerjava statistik smrtnih primerov nekaterih evropskih držav s statistiko naše države nam kaže žalostno stanje, ki vlada pri nas obenem nam pa tudi prepričljivo dokazuje, kako znatni uspehi se dajo doseči z odločnimi merami borbe proti tuberkulozi.

Število smrtnih primerov zaradi jetike so namreč mnoge evropske države v zadnjih desetih letih — pa tudi izvenevropske — znatno znižale, in sicer na 100.000 prebivalcev: Avstrija od 100 na 55, Danska od 44 na 14, Francija od 119 na 57, Italija od 86 na 40, Ni-zozemska od 48 na 19 in Švica od 87 na 35. Le v Spaniji in Portugaliji se suče število smrtnih primerov še od 114 do 150 na 100.000 prebivalcev.

In v Jugoslaviji: Tu pride na 100.000 prebivalcev 200 smrtnih primerov, to se pravi, da ugrabi jetika pri nas na leto okoli 33.000 prebivalcev.

Ali ni to strahotno visoko število, ki mora zaskrbeti vsakega državljanca, ki ljubi svoj narod in svojo državo? In koliko je šele število tistih, ki jih vsako leto napade ta morilka, pred katero ni nihče popolnoma varen! Nepreprenljiva je škoda, ki jo povzroča jetika letno jugoslovanskim narodom. Ali se potemtakem ne tiče borba proti jetiki vsakega izmed nas?

Da v Jugoslaviji nismo dosegli v borbi proti jetiki doslej večjih uspehov, so temu krive nekatere deloma objektivne težave in ovire, nastale po drugi svetovni vojni, v kateri je naša država največ trpela. Deloma je temu vzrok še nezadostna zdravstvena prosvetljenost najširših plasti ljudstva in končno preslaba disciplina v izvajanju raznih mer borbe proti tuberkulozi.

Da bi na polju pobijanja tuberkuloze tudi v naši državi dosegli vidnejše in razveseljeješe uspehe, se trudi državna oblast s svojimi zdravstvenimi ustanovami, obenem z njo, in sicer zelo energično pa tudi organizacija Rdečega križa preko svojih protituberkuloznih sekcij. Čeprav vrši RK svojo človekoljubno nalogo preko celega leta, določa vseeno vsako leto protituberkulozni teden za posebno intenzivno zdravstveno-prosvetno propagando.

Letos je določen Protituberkulozni teden od 10. do 17. maja. V teh dneh bodo predavanja o jetiki in njenem pobijanju po terenskih organizacijah RK in po šolah. Učenci bodo pisali šolske naloge o jetiki, nekaj najboljših od teh bo Glavni odbor RK v Ljubljani nagradil. Razpečevali bodo tudi cenene brošure proti jetiki s poljudno znanstvenimi članki ter nudili prebivalstvu protituberkulozne značke po 2 in 5 dinarjev, katerih naj nihče ne odklanja, kajti tudi borba proti tuberkulozi zahteva znatna denarna sredstva.

Strnimo torej svoje vrste v boju proti tuberkulozi!

Konjičani so v Špitaliču praznovali svoj občinski praznik

Letos so svoj občinski praznik — 25. april — Konjičani praznovali že drugič v znani partizanski vasi Špitalič. Z ozirom na to, da je bil ta dan delavnik, se je proslava vršila v nedeljo, dne 26. aprila. Na predlog občinskega odbora ZB je ljudski odbor proglasil 25. april kot spomin na eno največjih borb v okolici Špitaliča leta 1945, ko je ta dan padel slavni komandant 13. brigade tov. Milenko, za občinski praznik.

Ze v jutranjih urah je lepo število Konjičanov, predvsem bivših borcev, odšlo preko Konjiške gore, ostali pa so šli s kolesi in drugimi prevoznimi sredstvi. Glavna proslava je bila ob grobu, kjer je na skupnem mestu pokopanih več padlih partizanov in so jim lansko leto postavili spomenik. Tu se je Konjičanom pridružilo še lepo število domačinov in okoliških prebivalcev, precej pa je bilo tudi tujih, ki so se tod okoli kot borci NOV borili za svobodo.

Člani ZB iz Špitaliča, ki spadajo med najbolj aktivne na področju konjiške občine, so že med tednom grob preuredili, poleg tega pa so očistili tudi grobove padlih borcev na tamkajšnjem pokopališču. Po govoru o pomenu praznika, ki ga je imel član občinskega odbora ZB in nekdanji borec v tem kraju tov. Stefančič, je sledilo še več drugih točk, kjer je sodelovala tudi šolska mladina iz Špitaliča. Najlepše pa je bilo, ko so po glavni proslavi posedli skupaj domačini in tisti, ki so v času NOB bili v teh krajih kot aktivisti ali borci ter obujali spomine na vesele pa tudi žalostne dogodke iz borbe. Spomnili so se številnih zmag, pa tudi vseh svojih tovarišev, ki so tu okoli darovali svoja življenja za boljše bodočnost našega naroda. Šele v poznih popoldanskih urah so se ločili od Špitalčanov, ki prav tako kot med NOB tudi danes z veseljem sprejmejo vsakega, ki je skupaj z njimi delil radost in žalost v najtežjih dneh naše zgodovine.

Odprla so se vrata nove gledališke hiše v Celju

Gustav Grobelnik:

Zgodovina celjskega gledališkega doma

(Po „Gledališkem listu“ - odlomki)

V stari Avstriji

Preteklost in sedanost celjskega gledališkega poslojja je zvezana s kamnitimi obzidjem, ki ga je še pred podelitvijo mestnih pravic (1451) grof Friderik (1434—1454) ukazal pozidati okrog trga Celja. Obzidje je bilo četverkotno in je imelo šest okroglih stolpov — štiri večje vogelne in dva manjša vmesna. V enega izmed njih je vzdano naše gledališče. To je severozapadni vogelni stolp, stoječ na desni strani tega konca Vodnikovc ulice, kjer le-ta zapuša Slandrov trg.

Ta stolp je do dobe cesarice Marije Terezije (1740—1780) služil za mučilnico, v kateri je obsojenec trl kosti okrogli rabelj, ki je stanoval v poleg — na mestu sedanje gledališke zgradbe — stoječi hišici. Ob novici z dne 11. aprila 1695, ko so nekega »Primoža L. pol ure na mučilnici v Celi razpenjali, naj bi povedal, da je svojega brata Jerneja s sekirjo osmrtel, ne pa s pistoljo vstrelil, kakor je terdil«, poroča zgodovinar, da se ta stolp zaradi svojega namena »mučilniški turn, nemško Reckthurn« imenoval.

Čprav lahko upravičeno mislimo, da rimska Celeia ni mogla biti brez gledališča, če je imel tempelj, vendar niti Talija iz renesanse, kakor jo poznamo danes, v Celju ni imela lastnega in stalnega hrama. Ni ga bilo niti leta 1822, ko je tiskar in občinski svetnik Janez Jeretin prvič pozval celjske gospode, gospe in gospodične k sodelovanju v amaterskem gledališču. Njihove predstave so se izmenoma vršile v »kresiji«, t. j. v poslojju, zgrajenem na mestu bivšega minoritskega samostana in v grofiji.

Vendar ni moglo več dolgo trajati, ko je naša muza našla zanaprej svoj stalni dom pod krovom omenjene hiše strahu in groze, kajti o godbi celjskega Godalnega društva, ki je delovalo nekaj let po ustanovitvi (1801—1807), nato pa od 1836 do 1846 poročajo, da »je večkrat igrala tudi v starem gledališču, ki je bilo v tako zvanem Reckthurnu (mučilnici) v nekdanji celjski trdnjavi, poleg rabeljeve hiše.« To gledališče se je odprlo še pred prihodom Franca Fassla, kapelnika omenjenega Godalnega društva; Fassl pa je deloval v Celju in vodil celjsko godbo, med drugim tudi na predpustnih plesih, ki so jih imeli Celjani v omenjenem gledališču — v letih 1836—1870. Iz tega sledi, da se je celjska Talija vselila v prostore bivšega rabelja med leti 1822 in 1836.

V stari Jugoslaviji in med okupacijo

Z rojstvom prve Jugoslavije se je v mestno gledališče vselil slovenski gledališki delavec, ki je tedaj imel svoje ognjišče v Narodnem domu.

Ob zelo pičli občinski podpori — mestna občina je n. pr. plačevala hišnika, ki je bil hkrati odrski mojster — je poslojje izkoristilo in upravljalo za služno Dramatsko društvo, najprej pod vodstvom Rafka Salmiča, nato Mirka Grudna in od 1919 do 1935 pod predstvom Ivana Prekorška. Razume se, da gledališče ni služilo samo za gleda-

terialu in delovni sili, je bil nujen najširši tehnični odbor, in sicer tak, ki je zajel predstavnostva osnovnih industrijskih podjetij. Temu odboru na čelo je bil postavljen inž. Rihard Pompe, pomočnik direktorja Tovarne emajlirane posode.

Vrata v novo etapo obnove so se odprla. Gradbenemu dovoljenju je takoj sledila druga seja gradbenega odbora dne 2. novembra. Na njej so sklenili, da se z gradnjo prične takoj, in sicer — zaradi varčevanja z materialnimi sredstvi — po obstoječih načrtih, ki so bili že v marsičem izvedeni in ker je po njih projektirano gledališče za sedaj zadošča celjskim kulturnim potrebam. Hkrati je bil postavljen gradbeni delovodja v osebi Adolfa Presingerja.

Res se je start v obnovo začel takoj — že dne 4. novembra 1950, z ureditvijo gradbišča ter z dobavo gradbenega orodja in materiala. Meseca decembra so v poslojju že delali štukaterji ljubljanskega podjetja Brezovnik...

Nov velikopotezni načrt inž. Franca Korenta (sprejet aprila 1951), ki je presegel okvir zgolj obnovitvenih del in predvideval izpopolnitev v vseh smereh, pa bi bil izvedljiv le ob adekvatni velikopotezni delovni organizaciji. Dotedanjo nehomogeno delovno silo, številčno in časovno odvisno od maloštevilnih podjetij, ki so jo dodeljevala ter časovno in številčno prav tako nezanesljive prostovoljce, je bilo treba v korist tempa obnove in kontinuitete pri vse bolj pogostih strokovnih delih nadomestiti z deskrat večjim številom pripravnih in odgovornih rok. To delovno organizacijo, po kateri šele je dobila obnova svojo pravo podobo, je izvedel novoimenovani gradbeni vodja Tone Uršič. Začetek uspehov te organizacije, ki je temeljila na premišljeni delitvi dela, pada v sredino leta 1951, ko se je gradbišče spremenilo tako rekoč v eno podjetje, sestavljeno iz gradbenega kolektiva »Beton«, ki je delal na odrskem traktu in garderobah, ter kolektiva delavcev gradbenega vodstva, ki je delal na upravnem traktu; delovno silo za nekvificirana dela je tu pa tam prispeval tudi KPZ.

Pač pa je zaključek notranjih gradbenih in instalacijskih del dovolil, da je bila 28. novembra 1952 v novem gledališkem hramu prva prireditev. Bil je to koncert Komornega moškega zbora v počastitev Dneva republike. Tu in tam se je govorilo in tudi tisk je v tej zvezi pisal o »dograjenem gledališču«. »Avditorij in fasada — še ni gledališče«, je izjavil gledališki upravnik Fedor Gradišnik. »Glavno je oder, njegova tehnična ureditev z vsemi modernimi napravami in stranskimi prostori: garderobe za igralce z vso opremo, dvorana za vaje, pisarniški prostori, shramba za gledališki fondus, soba za gledališki muzej, prostor za arhiv, delavnice za električarja, mizarja, slikarja, krojača, lasuljarja itd. Brez vsega tega ni gledališča. Dokler niso ustvarjeni ti osnovni predpogoji, je redno umetniško delovanje nemogoče. O tem sem govoril že pred leti in danes ponovno poudarjam, da o otvoritvi gledališča ne more biti govora, dokler ne bodo podani vsi pogoji za nemoteno delo v njem. K temu spada tudi posebna stavba za izdelavo in shrambo kulis z vsemi gledališkimi delavnicami vred.«

in končno velika zmaga delovnih ljudi Celja

Ni še odjeknil zadnji vzklik »na pomoč« gledališkega vodstva, ko je bil na pobudo KPS in množičnih organizacij v tekmovalju v čast desetletnice OF sklican 13. oktobra 1950 nov sestanek

terialu in delovni sili, je bil nujen najširši tehnični odbor, in sicer tak, ki je zajel predstavnostva osnovnih industrijskih podjetij. Temu odboru na čelo je bil postavljen inž. Rihard Pompe, pomočnik direktorja Tovarne emajlirane posode.

Vrata v novo etapo obnove so se odprla. Gradbenemu dovoljenju je takoj sledila druga seja gradbenega odbora dne 2. novembra. Na njej so sklenili, da se z gradnjo prične takoj, in sicer — zaradi varčevanja z materialnimi sredstvi — po obstoječih načrtih, ki so bili že v marsičem izvedeni in ker je po njih projektirano gledališče za sedaj zadošča celjskim kulturnim potrebam. Hkrati je bil postavljen gradbeni delovodja v osebi Adolfa Presingerja.

Res se je start v obnovo začel takoj — že dne 4. novembra 1950, z ureditvijo gradbišča ter z dobavo gradbenega orodja in materiala. Meseca decembra so v poslojju že delali štukaterji ljubljanskega podjetja Brezovnik...

Nov velikopotezni načrt inž. Franca Korenta (sprejet aprila 1951), ki je presegel okvir zgolj obnovitvenih del in predvideval izpopolnitev v vseh smereh, pa bi bil izvedljiv le ob adekvatni velikopotezni delovni organizaciji. Dotedanjo nehomogeno delovno silo, številčno in časovno odvisno od maloštevilnih podjetij, ki so jo dodeljevala ter časovno in številčno prav tako nezanesljive prostovoljce, je bilo treba v korist tempa obnove in kontinuitete pri vse bolj pogostih strokovnih delih nadomestiti z deskrat večjim številom pripravnih in odgovornih rok. To delovno organizacijo, po kateri šele je dobila obnova svojo pravo podobo, je izvedel novoimenovani gradbeni vodja Tone Uršič. Začetek uspehov te organizacije, ki je temeljila na premišljeni delitvi dela, pada v sredino leta 1951, ko se je gradbišče spremenilo tako rekoč v eno podjetje, sestavljeno iz gradbenega kolektiva »Beton«, ki je delal na odrskem traktu in garderobah, ter kolektiva delavcev gradbenega vodstva, ki je delal na upravnem traktu; delovno silo za nekvificirana dela je tu pa tam prispeval tudi KPZ.

Pač pa je zaključek notranjih gradbenih in instalacijskih del dovolil, da je bila 28. novembra 1952 v novem gledališkem hramu prva prireditev. Bil je to koncert Komornega moškega zbora v počastitev Dneva republike. Tu in tam se je govorilo in tudi tisk je v tej zvezi pisal o »dograjenem gledališču«. »Avditorij in fasada — še ni gledališče«, je izjavil gledališki upravnik Fedor Gradišnik. »Glavno je oder, njegova tehnična ureditev z vsemi modernimi napravami in stranskimi prostori: garderobe za igralce z vso opremo, dvorana za vaje, pisarniški prostori, shramba za gledališki fondus, soba za gledališki muzej, prostor za arhiv, delavnice za električarja, mizarja, slikarja, krojača, lasuljarja itd. Brez vsega tega ni gledališča. Dokler niso ustvarjeni ti osnovni predpogoji, je redno umetniško delovanje nemogoče. O tem sem govoril že pred leti in danes ponovno poudarjam, da o otvoritvi gledališča ne more biti govora, dokler ne bodo podani vsi pogoji za nemoteno delo v njem. K temu spada tudi posebna stavba za izdelavo in shrambo kulis z vsemi gledališkimi delavnicami vred.«

Zadnja faza obnove gledališkega poslojja osvetljuje tudi adaptacija vogelnega stolpa. Ta srednjeveški arhitektonski spomenik, ki je pred obnovo gledališča služil za garderobe in rekvizitnico, sedaj pa je v njem stopnišče, ki veže zahodni trakt, t. j. upravni del poslojja z odrom, garderobami in drugimi poslovnimi prostori v severnem traktu, so ob zgraditvi prvotne gledališke stavbe ometali. S tem pa so odzvali srednjeveškemu stolpu prvobitni značaj in potvrdili njegovo zunanost. Na predlog tukajšnjega zaupnika Zavoda za varstvo spomenikov, muzejskega ravnatelja Antona Stupice, pa je bila stolpu z odzvojem ometa vrnjena prvotna podoba — s čemer je stolp »zaživel povsem novo življenje« in »živo spregovoril v jeziku srednjeveške monumentalnosti — dejstvo, razveseljivo za vsakega ljubitelja stavbarstva in umetnosti naših predgov.«

Montaža odrske razsvetljave ter oprema odra in stranskih prostorov se je zavlekla čez prvo četrtletje 1953, največ zaradi dobavnih ovir. Tako so naročila za svetlobni park pri nekem italijanskem podjetju v Milanu morala biti zaradi deviznih omejitev opuščena, naker so bila dela zaupana domači podjetnosti, m. dr. tudi organizaciji Ljudske tehnike v celjski Tovarni emajlirane posode, ki je naročilo izvedla meseca marca.

Sredi letošnjega aprila je bil oder za gledališče vaje in predstave dokončno uredjen. Za upravnim aparatom, ki se je vselil v novo hišo že januarja 1953, se je končno mogel vseliti še umetniški ansambel — k zadnjim vajam za slavnostno otvoritveno predstavo »Celjskih grofov«, k predstavi, ki je v umetniški obliki obudila spomin na čas, v katerem je zrasel tudi del našega, »po živi in skupni volji Celjanov in z njihovimi svobodnimi rokami« prenovljenega, povečanega in moderniziranega gledališkega hrama.

Zgodovinski razvoj celjskega gledališča je končno dosegel do 6. decembra 1950, ko je Mestni ljudski odbor izdal odločbo o ustanovitvi poklicnega gledališča v Celju. Obenem s tem odlokom je pričel z energično akcijo obnavljati od okupatorja porušeno gledališko stavbo, ki jo končno odpiramo s slavnostno predstavo Kreftovih Celjskih grofov.

S tem dnevem je zaključena prva faza nad stoletnega napora celjskih gledališčnikov za poklicno gledališko ustanovo. Pogumno revolucionarno dejanje Janeza Jeretina, ki je dne 16. septembra 1849 uprizoril v Celju prvo slovensko gledališko predstavo z Linhartovo Zupanovo Micko, je bilo začetek borbe za slovensko gledališče v našem mestu. Delovanje vsej poznejših pokolenj — od Čitalnice preko Celjskega pevškega društva v časih avstrijskega cesarstva in Dramatičnega društva v predaprilski Jugoslaviji pa do ustanovitve Ljudskega gledališča v svobodni Titovi Jugoslaviji — vse do današnjega dne je nepretrgana borba za uresničenje ene same vroče želje: ustanovitev poklicnega gledališča.

Z otvoritvijo vsem modernim zahtevam ustrezajoče gledališke stavbe je ta smoter dosežen. Kar ni bilo mogoče v sovražni nam Avstriji, kar je bilo nemogoče v reakcionarni protiljudski stari Jugoslaviji — to nam je dala socialistična Titova Jugoslavija, ki se zaveda velikega poslanstva gledališča za kulturni dvig delovnega človeka.

Ko prevzemamo ta prekrasni, z velikimi žrtvami in s še večjo ljubeznijo dograjeni hram slovenske gledališke umetnosti, se dobro zavedamo ogromne odgovornosti pred zgodovino in pred našim delovnim ljudstvom. Zaman bi bile vse velike žrtve, položene v to ponosno stavbo, če bi se vsi člani našega sedanjega in bodočega gledališkega kolektiva — in to umetniškega kakor tehničnega — ne zavedali, da je gledališko delo težko, muke polno, nenehna fizična in duševna trpljenja in garanja polno življenje, ki pa je obenem kljub vsem težavam vendarle najlepši življenjski poklic, če je to življenje posvečeno enemu samemu smotru: služiti ljudstvu.

V imenu vseh članov našega gledališča izjavljam in slovesno obljubljam, da bomo znali vedno ceniti velike žrtve, ki jih je naš delovni človek pod vodstvom predstavnikov naše ljudske oblasti žrtvoval za ustanovitev poklicnega gledališča in za zgraditev ponosnega gledališkega poslojja v Celju. Vsa naša stremjenja, vsi naši napori in vsa naša ljubezen pa bodo vedno posvečeni enemu samemu cilju: služiti umetnosti in z njo dvigati kulturno raven delovnega ljudstva!

Fedor Gradišnik,
upravnik celjskega gledališča

Komemoracija na grobovih pionirjev celjskega gledališča

V soboto, 9. t. m., na dan otvoritve nove gledališke hiše, se bodo celjski gledališčniki na obeh pokopališčih poklonili spominu tam pokopanih pionirjev celjskega gledališča.

Po kratkih spominskih besedah upravnika Fedorja Gradišnika bodo položili vence na grobove naslednjih predstavnikov vseh generacij celjskega gledališkega življenja:

Dr. Stefana Kočevarja in dr. Josipa Serneca (čitalniška doba), Frana Kapusa (v njegove rodine (čitalniška doba), Rafka Salmiča (doba Dramatičnega društva), Vinka Vošnjaka (doba Dramatičnega društva), Stanka Perca (doba Dramatičnega društva in Ljudskega gledališča), dr. Josipa Karlovskega (doba Dramatičnega društva) in Milana Košiča (doba Dramatičnega društva in Celjskega studia).

V Rečici ob Savinji pokopanemu Stefanu Sveglu (doba Ljudskega gledališča) in v Laškem pokopanemu Adolfu Saši Pfeiferju (doba Dramatičnega društva in Celjskega studia) se bodo poklonili istega dne.

NA OKOLIŠKEM POKOPALISCU (Golovec) BO KOMEMORACIJA V SOBOTO, 9. MAJA OB 10.30, NA MESTNEM POKOPALISCU PA OB 11.30

Vabimo prijatelje celjskega gledališča, da se te intimne spominske svečanosti v čim večjem številu udeležijo ter s svojo udeležbo dajo priznanje pokojnim gledališčnikom za njihov požrtvovalni doprinos za ustanovitev poklicnega gledališča v Celju in za zgraditev njegovega ponosnega novega doma. F. G.

Razstava grafike Društva slovenskih upodabljajočih umetnikov v foyeru novega celjskega gledališča

Ko se bodo v soboto, 9. maja odprla vrata našega novega gledališkega hrama, bo javnost v foyeru gledališča imela možnost ogledati si odbrano grafiko slovenskih umetnikov. Razstavljali bodo svoja dela naslednji umetniki: France Mihelič, Maksim Sedej, Vladimir Lamuž, Veno Pilon, Justina Stegovec, Riko Debenjak, Božidar Jakac, Tone Kralj in Miha Maleš. Grafični listi v lesorezu, litografiji, jedkanici, suhi igli, barvni litografiji in litografurah ter radirankah predstavljajo pester izbor zmogljivosti naših grafikov-umetnikov. Marsikdo izmed imenovanih (Jakac, Maleš in drugi) so priznani umetniki, ki so razstavljali grafiko z lepimi uspehi tudi v tujini. Celje še ni doživelo tako bogate grafične razstave. Vsak obiskovalec gledaliških predstav bo imel priliko ali pred predstavo ali v pavzah ogledovati si in se seznanjati z umetninami, ki so sicer Celjanom teže dostopne, spoznavati različne grafične tehnike in njihove umetniške učinkovitosti. Je to prva razstava Društva slovenskih upodabljajočih umetnikov v Celju v gledališkem hramu. Celjsko gledališče bo dajalo poslej svojo gostoljubno streho slovenski upodabljajoči umetnosti. Obiskovalci gledališča bodo v zvezi z vstopnico za gledališko predstavo imeli poleg predstave še možnost ogleda dela slovenske moderne upodabljajoče produkcije. Gledališče se je tesno povezovalo na ta način s sorodno vejo umetnosti, Celje pa je pridobilo odlične razstavni prostor za sodobno umetnost.

Grafična razstava slovenskih upodabljajočih umetnikov bo odprta v soboto, 9. maja ob 18.30. A. S.

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 9. maja 1953 ob 18.30 otvoritev umetniške razstave v foyeru novega gledališča.

Ob 19. uri: Bratko Kref: Celjski grofje — slavnostna otvoritvena predstava v novem gledališču. Predstava je zaključena. Vstop, z vabilni in častni vstopnicami.

Nedelja, 10. maja ob 20. uri: Bratko Kref: Celjski grofje. — Premiera I. abonma.

Ponedeljek, 11. maja ob 20.: Bratko Kref: Celjski grofje. — Izven abonmaja.

Torek, 12. maja ob 20. uri: Bratko Kref: Celjski grofje. IV. abonma.

Četrtek, 14. maja ob 20. uri: Bratko Kref: Celjski grofje. II. abonma.

Petek, 15. maja ob 20. uri: Bratko Kref: Celjski grofje. Izven abonmaja.

Sobota, 16. maja ob 20. uri: Bratko Kref: Celjski grofje. — Abonma za delovne kolektive.

Nedelja, 17. maja ob 15.30: Bratko Kref: Celjski grofje. — Popoldanska predstava izven abonmaja.

Abonente I. abonmaja posebej opozarjamo, da imajo izjemoma predstavo namesto v sredo že v nedeljo.

Umetniška razstava v foyerju gledališča je odprta eno uro pred predstavo. Vstop z vstopnicami za predstavo tistega dne.

Prodaja vstopnic za predstave izven abonmaja in za predstave, ki so pri abonmajskih predstavah nezasedene bo od petka, 8. maja dalje dnevno od 16. do 18. ure in dve uri pred pričetkom predstave. Blagajna posluje že v novi hiši, Slandrov trg (glavni vhod).

V tem času so v prodaji tudi vstopnice za posamezne predstave gledališkega festivala. Na željo bodo v tem času na razpolago tudi vstopnice za vse festivalne predstave.

Priporočamo občinstvu, da se naknadno abonira za »gledališki festival«, ker bodo pri nabavi vstopnic ljubljanske Opere imeli prvenstveno prednost abonenti na festivalu. — Ljubljanska Opera bo imela v Celju tri predstave: koncert opernih arij, eno predstavo Puccinijeve Madame Butterfly in Dvořakove Rusalke.

Začetek predstav je točen. — Zamudniki bodo do prvega odmora imeli dostop samo na galerijski stopnišče.

Goste povabljenе na slavnostno otvoritveno predstavo obiščamo, da posluje informacijska pisarna v prostorih celjskega »Putnika« in jih vljudno prosimo, da se ob prihodu v Celje zglašajo v tej pisarni.

Foyer

Foto Pelikan

liške igre, marveč tudi za vokalne in instrumentalne koncerte, akademije, dijaške predstave in podobno, čeprav je društvo hkrati odklanjalo gostovanja, ki niso po mišljenju odgovornih dossegla tišje umetniške stopnje, ki je bila potrebna za nastop v mestni gledališki hiši — tendenca, ki živi še danes in katere končni cilj je, da se z odklanjanjem manj kvalitetnih predstav preprečujejo motnje v lastnem delu ter pogosta neodgovorna ravnanja z gledališkim imetjem.

1935 je mestna občina prevzela poslojje v neposredno upravo in ga po svojem prosvetnem referentu odpirala v glavnem le za gostovanja ljubljanske in mariborskega gledališča.

zaradi dograditve gledališkega poslojja. Na sestanek so bili povabljeni in se ga udeležili zastopniki političnih in gospodarskih krogov ter zastopstvo Mestnega gledališča. Za razliko od prvotnega odbora iz let 1945 in 1946, v katerem so prevladovali zastopniki oblastnih forumov, so bili k temu posvetu razen le-teh pritegnjeni predvsem tehnični strokovnjaki in predstavniki lokalne proizvodnje. Uradni formalizem se je tedaj umaknil bolj koristnemu načelu strokovnosti in gospodarske baze. V tem je bil prvi zanesljiv obet, da se ne bo ponovila etapa 1945—1946. Ker je bila zaradi izvenplanskega značaja obnove zamišljena obnova z izvenproračunskimi sredstvi ter prispevki v ma-

Spoznajmo odloke Mestnega ljudskega odbora:

Odlok o ureditvi gostinskih in trgovskih obratov

Mestni ljudski odbor Celje je na svojih zadnjih sejah sprejel nekaj novih odlokov, ki obravnavajo razna področja našega mestnega gospodarstva.

Ze dolgo časa je bilo prav pereče vprašanje in iskanje po vseh mogočih predpisih s področja gradnje, zdravstvenega varstva in trgovskih predpisov, kako morejo biti urejeni trgovski in gostinski obrati. Da temu odpomore, je sprejel Mestni ljudski odbor na svojem zadnjem zasedanju ODLOK O UREDITVI GOSTINSKIH IN TRGOVSKIH OBRATOV. Redaktorji tega odloka so se pri izdelavi poslužili predvsem sličnega odloka, s katerim razpolaga že ljubljanski mestni ljudski odbor, upoštevani so bili gradbeni in sanitarni ter trgovski predpisi.

Odlok ima štiri poglavja, v katerih se obravnavajo najprej splošne določbe, posebne določbe, osebje in kazenske določbe.

Splošne določbe.

Uvodoma navaja odlok, da veljajo ti predpisi za vse vrste gostinskih in trgovskih podjetij. Tako so zajeti vsi obrati ter ni več nobene možnosti, da bi se kakršenkoli obrat izognil predpisom tega odloka. Pred vsakim pričetkom novogradnje, ob vseh adaptacijah in ob vsaki menjavi imetnikov lokalov se mora odslej opraviti komisijski ogled, ki ugotovi dejansko stanje in nato predpiše, kaka ureditev mora biti v lokalu. Pred pričetkom preureditve mora imetnik predložiti načrte lokala ter lahko šele potem prične s preureditvijo. Pred pričetkom poslovanja se mora opraviti ponoven komisijski ogled ter je šele po končanem ogledu dopustno obratovanje. Seveda ugotavlja odlok, da morejo biti lokali urejeni in vzdrževani tako, da so izpolnjene vse zahteve higijene, udobnosti, varnosti ter sodobne estetske ureditve. Vsak obrat mora imeti vodovod, električno razsvetljavo, lastne higienske naprave, tla morajo biti iz snovi, ki najbolj ustreza stroki obrata. Prostori morajo biti redno in pravilno vzdrževani, čiščeni ter zračni. Oprema v lokalih mora biti takšna, da se da temeljito čistiti. Kar 5 členov posveča odlok gostinskim obratom, v katerih je predpisano, da morajo biti ti lokali še prav posebno vzdrže-

vani in čiščeni. Gostinska podjetja morajo posvetiti posebno pažno namiznim prtom, krožnikom in jedilnemu priboru, katerega mora imeti podjetje vsaj toliko, da zadošča za polovico kapacitete. Seveda so predpisani ceniki, na katerih morajo biti označene cene. Prav tako mora biti izbežen cenik v sobah, kjer prenočujejo tužci. Posebno določilo govori o tem, kako morajo biti zavarovana živila, posoda in jedilni pribor pred prahom in mrčesom. Predpisano je posebno čiščenje stranišč, pljuvalnikov ter ukrepi za primer, če bi se pojavila golazen.

V posebnih določbah predpisuje odlok, kje so dovoljeni bifeji, prav tako pa prepoveduje prodajo tobačnih izdelkov v špicerijskih trgovinah.

Osebje se mora ravnati po predpisih tega odloka in po vseh splošnih predpisih za dotično stroko, kateri obrat pripada.

Zaposleno osebje mora biti primerno oblečeno, paziti mora na čistočo oblačil in na telesno snago. Podjetju se

lahko predpiše, da mora nositi osebje določena oblačila in pokrivala. Zelo važno je določilo 21 člena, ki pravi: »Zaposleno osebje v gostinskih podjetjih je odgovorno, da se ne bodo izdajale mladini do 16. leta starosti alkoholne pijače.«

Vse kršilce tega odloka bo kaznoval sodnik za prekrške pri mestnem ljudskem odboru. Odlok pa je že začel veljati.

S tem odlokom so končno le dana jasna navodila in določila, kako morajo izgledati naši lokali, da bo zagotovljen njihov estetski izgled ter osnovna gradbena in higienska določila.

Zeleti bi bilo, da ga vsa gostinska in trgovska podjetja uporabljajo, se ravnajo po njegovih določilih ter s tem pripomorejo k lepšemu izgledu našega mesta.

Od trgovske inspekcije pa zahtevamo, da temeljito pregleda in skupno s sanitarno inspekcijo ugotovi, če naša podjetja že izvajajo določila tega važnega odloka.

Vran

Koča na Šmohorju nad Laškim ima vedno več obiskovalcev

Socialistična sprositev delovnih ljudi daje prvomajskemu slavu nadvse prijetno razpoloženje. Tridnevni odhodi ob tem lepem prazniku dela je res ena najdragocenejših pridobitev za naše delovno ljudstvo. Letos sta k temu pripomogla še ugodno vreme in vzorna prometna služba. Tudi naše izletniške in planinske postojanke so se za tni dni dobro pripravile in storile vse, da bi svoje goste kar najbolj zadovoljile.

Celjani imajo krasno izbiro. Od najnižjih postojank v najbližji okolici mesta se lahko povzpnejo do Celjske kočice ali planinskega doma na Svetini ali pa k novi koči na Smohorju, od koder lahko krenejo še na sosednjo Mrzlico ali na bližji Kal.

Koča na Smohorju si poleg ostalih postojank pridobiva čimdalje več prijateljev in rednih obiskovalcev. Tokrat se je spremenila v pravcato ljudsko mravljino. Zelena planota okoli nje je nudila daleč čez tisoč obiskovalcem nepopisen užitek. Poleg Laščanov, ki so

lahko na svojo ljubko postojanko zelo ponosni, si lahko našel v množici izletnike iz najrazličnejših krajev. Celobela Ljubljana in zeleno Pohorje z Mariborom sta poslala semkaj svoje oglednike. Dobro je bila zastopana tudi Savinjska dolina s Celjem, ki šteje to priljubljeno kočo že kar za svoje pribežališče. In kako urno in dobro te postrežejo! Kar verjeti ne moreš, da dobiš na razmeroma visoki postojanki za 150 din že litrček zlahtne kapljice. Kuhinja te postreže s toplimi in mrlzimi jedili kakor kaka mestna restavracija. Veliki in prijazni prostori so bili te dni seveda premajhni. Pomisliti je treba, da ni vsak dan 1. maj. Tudi za prenočišča je lepo poskrbljeno: 8 sob z 20 posteljami in še skupno ležišče za najmanj 20 do 30 ljudi, nudi prijeten užitek. Razdelitev prenočišč je res socialistična, namreč ravna se po potrebi. Najprej pridejo na vrsto najoddaljenejši gostje, za njimi se razvrste ostali po uvidevnosti, zlasti kadar je naval zelo močan. Mladina s starimi vred še vedno rada pleše. Le škoda, da še nimajo sodobnega plesišča na prostem, s čimer bi razbremenili jedilnico. Pravijo, da je ta naprava že v načrtu za to poletje.

Mična koča, lep razgled, prikupna okolica, postrežljivo osebje in lahek dostop so velike prednosti tega planinskega doma. Kaj moti Celjane, da so kljub bližini mesta med obiskovalci še vedno razmeroma redki gostje v tej koči? Moti jih predvsem dolga pot po cesti do onkraj Tremerjev, od Zdovčevega mlina dalje navkreber skozi gozd po še ne docela vdeleni stezi. Toda odkar imajo lokalno avtobusno progo Celje-Laško, ni to nikakoli ovira več. Pripelje te prav do mlina in pičlo poldrugo uro si na vrhu. Komur ta tura ne ustreza, jo lahko mahne skozi Laško, od koder vodi lepo urejena cesta prav do kočice.

Koča na Smohorju je planinsko zavetišče, ki napravi na vsakega prijeten vtis in ko ga zapuščas, te tako prijazno vabi, da skleneš na Šmohor pa še.

IZID ŽREBANJA PRVOMAJSKE NAGRADNE KRIZANKE

Poslanih je bilo precej rešitev, pravilno rešenih pa je bilo le 22. Zrebanje je bilo seveda zelo povoljno za tiste, ki so pravilno rešili križanko, saj je bilo nekaj več kot eno tretjino izžebanih. Srečni žreb je določil:

Tov. Orozel Justa, Celje, 2000 din, tov. Nunčič Anton, Celje, 1000 din, tov. Jerin Milka, Celje, 500 din, tovariši in tovarišice: Glašnik Erna, Gorjup Antona, Kladenšek Jernej (Skofja vas), France Bolka in Zupane Janez (dijak), vsi, razen enega, iz Celja pa knjižne nagrade.

Ker so vsi nagrajenci iz Celja in tudi Skofja vas ni tako od rok, prosimo, da nagrade dvignejo osebno v uredništvu.

MAJNISKA KRIZANKA (Rešitev)

VODORAYNO: 1. Praznik; 7. Zois; 8. Enos; 10. IP (Ivan Prijatelj); 11. otava; 15. os(-a); 15. NS (Novi svet); 17. aga; 19. PP; 21. atest; 24. stvor; 26. jermen; 28. preliv; 29. delovnega; 30. iturep (peruti); 32. opaham; 34. votek; 36. otira; 37. ID (Ivan Dolinar); 38. les; 40. AJ (Aljaž Jakob); 41. aj (m-aj); 45. pesem; 45. BK (Boris Kidrič); 46. klot; 48. mani; 50. človeka. NAVPIČNO: 1. Por; 2. rio; 3. Asta; 4. Neva; 5. ina (-m); 6. ko; 7. ZP (Zorko Prelovec); 9. so; 10. Iste(r); 12. aga; 14. spoi (spoj); 15. Naj živi; 16. osmerec; 18. stegati; 20. prvi maj; 22. Erdut; 23. telek; 24. srepo; 25. Vlahi; 27. NOP; 28. (aj)no; 31. toda; 35. arak; 35. pes; 38. leto; 39. seme; 42. JK (Janko Kersnik); 43. pol; 44. mak; 45. BI (Benjamin Ipavic); 47. LC (Lavo Cermelj); 49. na. NAVPIČNO: 15. Naj živi, 20. prvi maj. VODORAYNO: 1. praznik, 29. delovnega, 30. človeka!

POZDRAV POMLADI (Rešitev)

(Po ključu: 1. V. se odbirajo: 1., 5., 9., 13. itd.)

Narcise	marjetice
alicanthus	zaspančki
šmarcnice	anemone
iris germanica	primule
magnolia	reseda
delphinium	vijolice
erica carnea	iris sibirica
klinček	mačehe
lipovka	asparagus
erigonum	jasmnin
tulipani	Našim dekletom
orlice	za prvi maj

Spomenik Primoža Trubarja v Celju

(Ob odkritju spomenika 9. maja 1953)

Praznično razpoloženje Celjanov v dnevih gledališkega festivala v novi zgradbi našega gledališča bo poudarjeno še z odkritjem Trubarjevega poprsja v Trubarjevem gaju za cerkvijo sv. Maksimilijana. Svečano odkritje spomenika bo v soboto popoldne ob 17. uri pred spomenikom. Bronasto poprsje je vlit v ljubljanski livarni po osnutku akad. kiparja Borisa Kalina, podstavek za kip pa je izklesan iz domačega savinjskega kamna po osnutku arh. Glanza.

Kakšen pomen ima Trubarjev spomenik v Celju? Odbor za Trubarjev spomenik se je sestel že v času proslave za 400-letnico sovske knjige, vendar v tem letu še ni bila iz tehničnih razlogov možna idejna realizacija. S Trubarjevimi spomenikom naše mesto jasno in odločno manifestira živo pripadnost k slovenski kulturi! In to je še vedno potrebno tudi zaradi tužnje, ko se je tolikokrat poudarjalo s strani obojih Svabov nemško poreklo našega Celja. Vendar je poglavitni razlog globlji, to je, da se naše mesto pokloni slovenskemu geniju — Trubarju, ki je tako usodno posegel v zgodovino Slovencev ter jim prinesel luč napredne umike v domači tiskani besedi. Če je Celje na videz bilo brezživno do naših kulturnih velikanov in nj doslej v lastni sredini postavilo niti enega spome-

nika niti najbližjim rojakom in kulturnim delavcem v slovenskem merilu, je bil to vsekakor znak mrtvila in kulturne zaostalosti. S Trubarjevimi spomenikom je žalostna praksa preteklosti za vselej premagana. Celje sme ponosno proslaviti odkritje Trubarjevega spomenika. Za nas Celjane naj pomeni Trubarjevo poprsje še nekaj več, namreč naj bo glasnik povezanosti mesta z industrijsko četrtjo v Gaberju. Meja med strogim mestnim jedrom in okolico bo poslej manjša. Trubarjev spomenik bo simbol naše skupne povezanosti mestnega jedra z industrijskim v naši borbi za čim bogatejšo kulturno rast širokih plasti delovnega ljudstva. Delavec, kmet, mladinec, nameščene ali kulturni delavec, zamislite se ob Trubarju v brezemneje napore, ki so bili vloženi za lepo bodočnost slovenskega rodu in črpa pobude in moč za svoje delo, ki ima najgloblji pomen v tvojem deležu, ki ga dnevno daješ skupnosti. V tem duhu smo močni in bomo rasli v lepo bodočnost naše socialistične kulture!

Mesto Celje je pridobilo likovni spomenik prvega reda. Mestna slika se je obogatila s plemenito umetnino, ki ne bo le puhli okras mesta, bronasto poprsje bo živla priča naše kulturne zmogljivosti in njene bogate tradicije. A. S.

V Celju bo turistična konferenca

Turizem postaja v Sloveniji vse bolj pomembna gospodarska panoga, ki prinaša gospodarstvu velike koristi. Zato se vedno bolj kaže nujnost izgradnje potrebnih turističnih objektov, ki nam še primanjkujejo. Celje je s svojim zadnjem najbolj bogat predel Slovenije, saj razpolaga z zdravilišči, planinskimi postojankami, s kulturnimi spomeniki in naravnimi lepotami prve vrste.

Celje doslej še ni turistično mesto, čeprav je izhodišče za vse v njegovem zaledju ležeče turistične postojanke. Turistično mesto v pravem pomenu besede pa Celje ne more postati, dokler ne bodo odstranjene vse tiste pomanjkljivosti, ki mu ta naslov odvzemajo. V Celju še vedno smrdi po cinkarniškem dimu, regulacija Savinje in Voglajne je še vedno odprto vprašanje,

tovarne še niso nabavile čistilnih naprav gostinstvo ne razpolaga z zadostnim številom hotelov in hotelskih sob. Celje nima kopališča niti urejenih bližnjih izletniških postojank, muzejsko poslopje še ni obnovljeno, ulice so zastarele itd.

Na eni izmed zadnjih sej gostinstvo-turističnega odseka celjske zbornice so sklenili, da se osnuje poseben odbor, sestavljen iz predstavnikov gostinskih zbornic celjskega področja, Olepševalnega društva in Planinskega društva, ki bo še v mesecu maju pripravil turistično konferenco, ki naj bi analizirala položaj turizma in dala napotke za nadaljnji razvoj.

Prav tako so sklenili, da bo odbor pripravil izdelavo obširnega turističnega vodiča za ves celjski bazen.

Pred koncertom mešanega zbora I. gimnazije

Osmo leto poteka od ustanovitve tega zbora, ki si je z neumornim študijem pridobil sloves enega naših najboljših zborov. Ob koncu vsakega šolskega leta pokaže plodove svojega dela na samostojnem koncertu v Celju, nakar obišče nekatere kraje v bližnji okolici ter prireja obsežnejše turneje, v kolikor so dane možnosti. Lani je priredil uspešno turnejo v Pulj, na Reko in v Postojno, letos pa pojde na Gorenjsko.

V Celju bo koncert v soboto, 16. maja ob 20 v Narodnem domu. Spored obsega dva dela. V prvem delu bomo

slišali umetne pesmi skladateljev Cirila Preglja, Slavka Mihelčiča, Petra Liparja, Matije Tomca in Stanka Premrla. Med temi je učinkovita »Medo pleše«, ki jo je skladatelj Mihelčič posvetil gimnazijskemu zboru. V drugem delu sledijo slovenske narodne pesmi v harmonizaciji R. Simonitija, C. Preglja, F. Maroča, L. Kramolca in F. Venturinja.

Ker je za ta koncert zanimanje zelo veliko, priporočamo občinstvu, da si pravočasno nabavi vstopnice v predprodaji v Glasbeni šoli.

Prisrčen sprejem Akademskega pevskega zbora v Celju

Aprila je gostoval v Celju v dvorani kina Union ljubljanski Akademski pevski zbor pod vodstvom dirigenta Radovana Gobca.

Spored je obsegal ženitovanske obredne pesmi iz treh slovenskih pokrajin, ki so jih priredili znani slovenski zborovski komponisti. Zbor je dosegel kljub neprimerni uri nastopa, ki je bila zaradi tehničnih ozirov nujna pri celjskem poslušalstvu lep uspeh. To so mu omogočili vsi tisti, ki so nesebično priskočili na pomoč, tako da je bil zbor z bivanjem v našem mestu zelo zadovoljen. Med temi podporniki je

treba na prvem mestu omeniti ravnatelja in ves delovni kolektiv novoustanovljene restavracije »Pošta«, kjer je ves zbor dobil kompletno kosilo, ki ga je ravnatelj podjetja poklonil zboru kot darilo. Priredili so jim prisrčen sprejem in odlično postrežbo. Nadalje je koncert omogočil MLO s svojo izdatno podporo in končno vse ostale ustanove in podjetja, ki so vsaka po svoji možnosti prispevala k udobnemu bivanju članov zbora v našem mestu in s tem tudi k uspehu celotnega koncerta.

M. D.

Mestni ljudski odbor bo kumoval novemu gasilskemu praporu PGD Celje-mesto

Ze 81 let deluje v našem mestu gasilsko društvo, napada požare in jih preprečuje, pomaga v vseh elementarnih nezagodah.

Mestni ljudski odbor se zaveda važnega opravila gasilcev, zato je prevzel kumovanje.

Tudi mnoga podjetja, ustanove in privatniki so poslali prispevke za nov prapor, saj je starega uničil okupator. Tovarna emajlirane posode je darovala za deset žebeljev 10.000 din, sindikalna podružnica Tovarne emajlirane posode 5000 din, nekateri po 3000 din, zlasti so pridno darovali privatniki: zdravniki, obrtniki in drugi poklici.

Pojdimo po njihovi poti

Odseki »Svobode« v Štorah so postali zelo agilni. Marljivo se vadijo za nastope, da bi čimprej pokazali plod svojega večmesečnega neumornega dela. Med njimi živi tudi odsek mladinske dramske skupine, ki je prvi zaoral v trdo ledino in pokazal, kaj more storiti trdna volja in ponos mladega človeka.

Z nastopi, ki so jih imeli do sedaj ti mladinci po raznih industrijskih centrih in vaseh, kot v Prekopu, Laškem, Velenju itd., so navduševali delovno ljudstvo in dobivali od njih priznanja. Sedaj se čuti ta mladina sposobna že za večja odrska dela. Zato bo za obletnico ustanovitve svoje igralske družine, ki jo bodo praznovali v kratkem, uprizorila eno najlepših Tavcar-

Nekatera večja podjetja v Celju — kakor bi ne znala ceniti važnosti gasilstva — se še niso odzvala vabilu in le-te prosimo, naj čimprej nakažejo naprošene prispevke za zastavo, saj bo razvitje že 19. julija, ob prazniku mesta Celja.

Zastava bo lepo ročno delo ljubljanske specialne tvrdke »Vezenina«. Na eni strani bo gasilski grb, na drugi pa starodavni grb ponesnega našega mesta.

Zato prosimo vse tiste, ki še niso odgovorili na prošnjo: rešite vlogo Prostovoljnega gasilskega društva Celje čimprej, najpozneje do 20. maja t. l. in nakažite denar društvu. Sporočite obnem besedilo, ki bo vezvano v žebelj.

Jevih del »Cvetje v jeseni«. V glavnem upamo, da bodo prevzeli vlogo pobudnikov — jedro te skupine: Kavka, Roškar, Tovornikova, Zibretova, Sikoškova, Galuf, Sajevec in drugi. S to dramo bodo pokazali svojo sposobnost tudi na mladinskem festivalu in festivalu »Svobod« v Celju.

Tem prvim mladincem in ustanoviteljem mlade igralske skupine, ki se je v celoti vključila lani v »Svobodo«, želimo ob prvi obletnici obstoja, da bi s čim večjimi uspehi prenašali med delovno ljudstvo lepa slovenska literarna dela.

Ostali mladini pa priporočamo, da se oprime njihovega vzglada in pridnosti. L. F.

V Preboldu marljivo delajo...

Kakor marsikje, tako tudi v Preboldu pridno delajo.

22. julija bodo odkrili spomenik v čast padlim žrtvam, ki jih je v Preboldu blizu 200. Spomenik bo stal na vidnem mestu in je za delo predvideno blizu dva milijona dinarjev. Bo tudi posebna žara za narodnega heroja Slavka Šlan-dra. Delo vodi občinski odbor ZB pod vodstvom tov. Semernika.

Izvršili so tudi popis vseh žrtev, ki bo služil za občinsko spominsko knjigo. Prav tako so izvršili popis partizanskih sirot. Občinski odbor ZB pa bo otrokom padlih borcev posvečal posebno skrb. 16. junija bo v Preboldu velik okrajni mladinski festival. Pričakujejo, da bo na festivalu najmanj 20.000 ljudi. Priprave so v polnem teku. Pri delu so prevzele odgovornost uprave bližnjih tovarn in ostalih podjetij.

Urejujejo kopališče, ki bo eno izmed najlepših v okraju Celje-okolica. Kopališče bodo ogradjili z visoko ograjo, pripravili bodo precej lepih in udobnih kabin. Fizikolturno društvo namerava prirediti več plavalnih tekem in vodnih iger.

Na občnem zboru roditeljev je bilo ustanovljeno »Društvo prijateljev mladine«. Društvo vodi ravnatelj tovariš Tiran. Pričakujejo, da bo delo na tem področju precej zaživelo, kar bo v veliko pomoč šoli.

V načrtu je gradnja nove nižje gimnazije, ki je kraju nujno potrebna. O tem so že večkrat razpravljali na sejah občinskega ljudskega odbora in na seji delavskega sveta tekstilne tovarne Prebold.

Prihodnje leto bodo začeli graditi široko asfaltirano cesto, ki bo dolga približno 4 km in bo vezala državno cesto s Preboldom, kar bo velike važnosti za tovarniški in ostali promet.

Vsak mesec je po okoliških vaseh zdravniški pregled otrok in obnem posvetovanje za matere. Zdravniki posveča otrokom veliko skrb, za kar so mu roditelji globoko hvaležni.

Delo pri gradnji vodovoda precej napreduje in predvidevajo, da bo v prihodnjem letu končan. To bo za Prebold velik in važen dogodek, kajti na stotine družin bo dobilo dobro pitno vodo.

Tudi kulturno prosvetna dejavnost je v Preboldu precej živahna. (Lahko bi bila še bolj!)

Zelo dobro je urejena ljudska oziroma sindikalna knjižnica, ki jo vodi tovariš Potočnik Tomo. Čitateljev je lepo število in tov. Potočnik vedno skrbi za nabavo novih knjig, pri čemer seveda pomaga sindikat in uprava tekstilne tovarne Prebold.

V nedeljo, dne 26. IV. je bila svečana pionirska akademija. Za spored sta poskrbeli osnovna šola in nižja gimnazija. Akademija je dobro uspela, saj je bila dvorana napolnjena do zadnjega kotička, kar je znak, da se roditelji zanimajo za delo pionirjev. Delo je predvsem vodila profesor tov. Maček Anja. Tiste, ki so bili sprejeti v pionir-

sko organizacijo, so članice AFZ pogostile s pecivom in čajem.

V okviru te akademije je bila pionirska filatelistična razstava, ki so jo zelo lepo pripravili pionirji nižje gimnazije pod vodstvom ravnatelja tov. Tirana. Razstava je bila dobro obiskana. Zdi se nam, da je bila ta pionirska filatelistična razstava med prvimi v Sloveniji, s čimer se lahko preboldski pionirji res lepo postavijo.

Dramska skupina pionirjev osnovne šole je pred nekaj tedni lepo odigrala otroško pravilično igr »Pehta«. Pionirji bi si radi nabavili radio, za pomoč se bodo gotovo obrnili s prošnjo na uprave domačih podjetij.

Igralska družina društva »Svobode« je v zimski sezoni pripravila več uspešnih prireditev. Za zaključek pa sedaj studira »Celjske grofe«, ki jih namerava prirediti ob koncu maja.

Sentlovrenčani so igrali igr »Turške kumare«. Mladina jo je naštudirala brez vsakega režiserja. Odigrali so jo zelo dobro, res, proti pričakovanju. Dobro bi bilo, da ne bi s tem prenehali. Res je, da igra ni na idejni višini, vendar jim priporočamo, da bi še delali, samo da bi bili pri izbiri iger bolj previdni. Čisti dobiček bodo uporabili za gradnjo vodovoda.

Tudi Matčani so pridni. Najprej so igrali »Vdovo Rošlinko«, sedaj pa so dali na oder »Zadrego nad zadrego«. Kakor se sliši, se pripravljajo že za tretjo igr, ki jo bodo dali na prostem. Čisti dobiček bodo porabili za popravilo gasilnega doma in za nabavo cevi. Tudi za nje velja isto. Naj ne odnehajo, pazijo pa naj pri izbiri.

Kar se tiče združnega delovanja v občini Prebold, gotovo Seščani odnesejo prvo mesto. Zgradili so si zadružni dom že leta 1948. Sedaj imajo že dva traktorja in eno prikolico. Zidajo veliko garažo za poljedelske stroje. Začeli pa bodo v kratkem z gradnjo sušilnice za hmelj. Tudi prodajna zadruga že obratuje z lastnimi sredstvi. Škoda je le, da so opustili prosvetno delo. Knjižnica še vedno nima svojih prostorov. Delo na odru je popolnoma zaspalo. Zadruga bi lahko nabavila iz svojega dobička, ki ga je najbrž precej, kulise in opremo odra sploh. Vendar smo trdno prepričani, ko bo dograjena garaža, bodo izpraznjeni ostali prostori in igralska družina, bo dobila tisto, kar ji pripada. V vasi sta bila dva tečaja: kuharski in šiviljski. Oba bosta zaključena z veliko razstavo. Tudi v Preboldu je bil kuharski tečaj.

Kar se tiče Seščanov, moramo ponovno poudariti, da so edini v občini Prebold, ki napravijo še marsikatero udarniško uro. Je to vas, ki v združnem pogledu resnično napreduje.

Poprej smo pozabili omeniti še to, da imajo v Preboldu načrt razširiti prosvetni dom, kar je nujno potrebno. Takrat se bo lahko Prebold kosal z marsikaterim večjim krajem.

K. D.

iz Celja ...

OBCNI ZBOR CELJSKIH PRAVNIKOV

Nedavno so se sestali celjski pravniki, da si na občnem zboru svojega Društva pravnikov izberejo novo vodstvo. Dosedanji predsednik društva dr. Pavlič je podal poročilo o uspešnem, toda javnosti malo znanem delu društva, ki je na številnih sestankih pretresalo važne pravne probleme, organiziralo razne predavanja ter dalo številne predavatelje raznim delovnim kolektivom, društvom in organizacijam. V živahni razpravi so obravnavali člani razne pravniške zadeve, izrazili so mnenje, da morajo biti društva v bodoče povežana v zvezo pravniskih društev in ne v dosedanje društvo pravnikov LRS, prav tako pa so sklenili, da mora najti društvo v bodoče tesnejše stike z delovnimi kolektivi Celja in okolice.

Za novega predsednika je bil soglasno izvoljen dr. Dougan, predsednik okrožne arbitraže, za njegovega namestnika pa okrožni tožilec tov. Grgič. Pričakujemo, da bo novi odbor kar najbolj poživljal svoje delo ter ustvaril močno povezavo z delovnimi kolektivi in ostalimi družbenimi organizacijami v Celju. Vran.

KAKO JE NA ŽELEZNISKI POSTAJI V CELJU

Kot splošno znano ob praznikih potuje z železnico mnogo potnikov, posebno pa ob prazniku delovnega ljudstva 1. maja, ko odhajajo na razne proslave, na obiske svojcev in znancev. Brezdvomno so imeli uslužbenci železnice polno dela in skrbi, saj so potniki pogosto nedisciplinirani ter ne upoštevajo predpisov in navodil železnice.

Moj namen je namreč opisati primer, ki se mi je zgodil na železniški postaji v Celju dne 3. maja, ko so se vračali v Ljubljano moji sorodniki. Kakor je to v navadi, vsa jih z ženo spremljala na postajo in seveda tudi nesla prtljago, ki so jo imeli s seboj, predvsem zaradi otrok. Sorodniki so imeli na srečo povratne vozne listke in so lahko takoj odšli na peron. Midva z ženo pa sva si hotela kupiti peronske listke, da bi se od njih spodobno poslovila. Do peronske karte pa nisva prišla, ker se je pred blagajno, ki je bila odprta, gnetlo potnikov, ki so odpotovali z vlaki in so seveda bolj upravičeni do voznega listka kakor jaz, ki nisem imel namena odpotovati. Zgledal sem avtomat za peronske karte in se razveselil, češ rešen sem, a to veselje je bilo kratko, ker je avtomat pokvarjen. Kaj sedaj? Edini izhod sem videl v službojučem železničarju, ki kontrolira potnike, če vstopajo na peron z voznimi listki. Stopil sem do njega in ga prosil, da mi dovoli na peron samo toliko, da oddam sorodnikom prtljago, ker do peronske karte ne morem priti. Surovo me je zavrnil: »Me nič ne briga!« me odrinil in zagrozil s kaznjajo.

V tem času je pripeljal na postajo vlak in sorodniki so odpotovali brez prtljage. Kako so se vozili v taki gnetči brez potrebščin za otroka si lahko mislimo.

Verjetno to ni edinstven primer, kar bi bolje vedel železničar, koliko ljudi

ga je prosilo, naj jih spusti na peron, ker ne morejo do peronske karte. Za solidno potrebo potnikov, predvsem ob takih praznikih kot je 1. maj, bi moralo poskrbeti vodstvo železnice postaje. Lahko jim dam nasvet, da ob takih prilikah odprejo več blagajn, saj so bile kar tri zaprte. Za peronske karte pa bi naj popravili avtomat ali pa odprli posebno blagajno. C. F.

IZ SODNE DVORANE OKROŽNO SODISCE

Pri posestniku Francu Jagru v Lazah pri Dramljah so imeli 24. januarja letos kolone. Zvečer so je tam zbralo več povabljenih sosedov. Med njimi je bil tudi Alojz Pahovec. Ves večer so se šali z gospodarjem. V šali ga je Pahovec tudi spravil iz sobe. Jager se je vrnil zopet v sobo nazaj in zlezal na peč. Pahovec ga je potegnil s peči in ga hotel ponovno spraviti iz sobe. Jager pa se je razburil, zgrabil nož in sunil Pahovca v trebuh. Težko poškodovanega Pahovca so odpeljali v Celjsko bolnico, kjer je naslednjega dne umrl. Franc Jager se je zagovarjal pri Okrožnem sodišču v Celju in bil obsodjen na 3 leta strogega zapor.

OKRAJNO SODISCE

Ožir Vinko od Sv. Pongrace je dne 17. januarja 1953 dal v pisarni postaje LM v Zalcu komandirju Paternesu Francu 4000 din, da ne bi neke ovdabe odposlal nadrejenim organom. Zaradi podkupovanja uradne osebe je bil obsodjen na 5 mesecev zapor, pogojno za dobo dveh let. — Grob Pavla je bila zaposlena kot gospodinjica pomočnica pri Fink Hedi v Celju. Vzela ji je zlate uhane, vredne okrog 4000 din. Kazen 5 mesecev zapor, pogojno za dobo dveh let. — Cvan Franc je 25. 12. 1952 na Vranskem lahko telesno poškodoval Podlesnik Valentin. Kazen 25 dni zapor, pogojno za dobo enega leta. — Petelinček Henrik je 22. 2. 1953 ukradel Golob Mariji v Celju ženski plašč, vredne najmanj 4000 din. Obsodjen je bil na 4 mesece zapor in 2500 din denarne kazni. — Bunčič Milan je v Ljubnem vzel iz stanovanja Plešnar Albina srajco, vredno okrog 1385 din. Sedel bo skupaj 6 mesecev in 20 dni, ker mora odslužiti še neko prejšnjo kazno. — Zupanec Franc in Rojnik Ivan sta se 2. januarja letos v stanovanju na Krozni poti v Celju sprla in v prepira strela. Oba sta v prepircu dobila hude telesne poškodbe. Obsodjena sta bila Zupanec na 3 mesece zapor, Rojnik pa na 4 mesece zapor in 1000 din. Rojnik bo v skupni kazni 4 mesece odsedel še eno prejšnjo kazno. — Cekada Drago iz Maribora je 17. 11. 1952 vozil iz Celja proti Vranskem tako neprevidno z osebnim avtomobilom, da se je zaletel v nasproti vozeč tovorni avtomobil. Obsodjen je bil zaradi ogrožanja javnega prometa na 2 meseca zapor, pogojno za dobo enega leta. — 5000 din bo plačal Bratuša Simon, ker je odnesel 15. 12. 1952 iz Kmetijske šole v Bezovju pri Sentjurju 6 metrov dolgo verigo, vredno okrog 3000 din. Preživnine za svojo izven zakona rojeno hčerko ni hotel plačevati Fajdiga Franc iz Prapreč pri Vranskem. Kazen 45 dni zaprta. — Cepuš Franciška je v letu 1952 iz stanovanja Vidmar Alca v škofji vasi vzela več kosov oblačilnih predmetov v skupni vrednosti 11.300 din. Obsodjena je bila na 4 mesece zapor. — Romih Stefan in Flis Alojz sta se 24. 4. 1952 na poti med Sibenikom in Sentjurjem strela in eden drugega lahko telesno poškodovala. Obsodjena sta bila Romih Stefan na 18 dni, Flis Alojz pa na 2 meseca zapor. — Kukovič Ivan je v oktobru 1952 vzel iz nezaklenjenega gospodarskega poslopja v Trnovljah Stanovšek Mihaela ročni voziček, vreden 8000 din. Zaradi tatvine je bil obsodjen na 3 mesece zapor.

POPRAVEK

K članku »Kmetije negujte sadno drevje«, objavljen v prvomajski številki Savinjskega vestnika. Konec drugega odstavka se mora pravilno glasiti tako: Dobro bi bilo, da tam, kjer letos pozimi niso gojili sadnega drevja s blevskim gnojnim, nitrofoskatom ali kakšnim drugim umetnim gnojilom, to popravijo s tem, da pognojijo sedaj po dežju do srede maja z gnojnicjo, kateri priramešamo na 1000 litrov okoli 20 kg superfosfata. Tako bomo izboljšali letošnji pridelek in rodnost v prihodnjem letu.

IZ SENTJURJA PRI CELJU

JOZE ČRETNIK

Komaj pred tremi meseci smo se na tem mestu spominjali osemdesetletnice Jožeta Čretnika, danes pa mu moramo napisati zadnje slovo. Umrl je dne 27. aprila 1953 na svojem domu po daljšem bolehanju. Mnogoštevilni pogrebi, ki so se zbrali pred njegovim domom in ga spremili na njegovi zadnji poti na sončni grič Botričnico nad trgom, so priča, da je bil pokojnik resnično zaslužen mož za svoj rojstni kraj. Kot stavitelja mlinov ga je poznala vsa Slovenija že pred prvo svetovno vojno, med obema vojnoma pa se je znal uveljavljati s svojimi poljedelskimi in gospodarskimi stroji, izdelanimi po lastnih načrtih in izkušnjah, tudi v širši domovini. V poslovnem govoru pred domom je njegov mnogoletni sodelavec pri javnih delih in na občini dr. Svetina prav tako poudaril njegovo doslednost v političnih in narodnostnih zadevah, ki je bila samo napredna in slovenska. Kot nevenljiv spomenik bosta ostala po njem zgrajena električna napeljava in trški vodovod, ki sta povsod bistvenega pomena za napredek. Naj mu bo svetel spomin! F. B.

ALI ZE VESTE,

...da je šentjurska telovadnica po dolgem času lepo urejena?

...da bo moški pevski zbor KUD »Bratov Ipavcev« imel 9. in 10. maja koncert? Poleg pa so še naštedirali Kovačevega študenta.

...da so star vodnjak pred cerkvijo vendarle po dolgem času podrli? Toda kam bi nabijali plakate? Dobro bi bilo, če bi stala na tem mestu zdaj oglasna deska!

...da bo Zveza invalidov naštedirala igro »Glavni dobitek«?

...da se je Planinsko društvo Sentjur obvezalo zgraditi razgledni stolp na Resevno? Toda do zdaj še ni ne duha ne sluha o njem.

...da služi nekdanji šolski vrt zdaj za vse mogoče: za smetišče, za parkiranje avtomobilov, za gojenje »prekornih« zelišč? Tu so nameravali zgraditi spomenik padlim borcem, a do zdaj so podrlj samo ograjo, navozili nekaj kamenja in pika. Kako dolgo neki bo ostalo še tako?

...da je združni dom v Vrbenem, ki so mu zgradili stene, brez strehe, predan na milost in nemilost naravnim silam, ki vestno opravljajo svoje delo? Baje je kmetijska zadruga kupila to zidovje in preostalo opeko ter namerava tu zgraditi sušilnico sadja. A za sedaj je še vse tako kot je bilo.

Tovariš Avgust Čretnik iz Sentjurja pri Celju je v Ljubljani diplomiral za gradbenega inženirja. Čestitamo!

IZ ŠTOR

V ŽELEZARNI SO DELILI DOBIČEK

Na dan obletnice ustanovitve OF — SZDL smo imeli tudi v Železarni Štore praznično razpoloženje. Podjetje je namreč razdelilo delavcem in nameščem del ustvarjenega dobička, in sicer za prvo tromešecje letošnjega leta. S to plemenito gesto prav v okviru praznika OF in pred vrati največjega praznika delovnih ljudi — prvega maja — je uprava podjetja prijetno presenetila delovni kolektiv Železarne. Takole si slišal pogovor zadovoljnih delavcev: »Lepo je, da so se nas spomnili merodajni pri podjetju prav za naš največji delavski praznik, ki bo s tem toliko prijetnejši in še bolj radosten!« F. K.

IZ SLOV. KONJIC

Gradnja novih stanovanjskih blokov Tovarne usnja KONUS v Slov. Konjicah zelo dobro napreduje. Od tovarne je dela prevzelo novo ustanovljeno občinsko gradbeno podjetje, ki ima razen tega še nekaj drugih gradenj. Predvidevajo, da bo nekaj stanovanj gotovih že letošnje leto, ostala pa prihodnje leto. Stanovanja bodo različne velikosti z vsemi potrebnimi pritliklinami. S tem pa seveda še ni rečeno, da bo stanovanjska kriza v tem kraju rešena, vendar pa je to že prvi korak k njenemu omiljenju. *

Pevski zbor KUD »Svoboda« v Slov. Konjicah se pripravlja v mesecu maju, da bo odšel na dvodnevni povratni obisk v Banja Luko v Bosni. Tu bo imel še z drugimi skupinami društva več nastopov in tako vrnil prireditve, ki so jih lansko leto imele kulturno-umetniške skupine iz Banja Luke v Slov. Konjicah. L. V.

ALI JE UPRAVNIK RES POTREBEN

Splošna kmetijska zadruga v Slov. Konjicah ima v svojem sestavu več obrtnih podjetij, za katere smo že na letnem občnem zboru KZ slišali, da so skoraj vsa poslovala z izgubo. Kljub temu, da ima vsako tako podjetje svojega poslovođa, pa je za vsa podjetja skupaj še poseben upravnik oz. nadupravnik. Ne vem, kakaj je ta potreben, zdli se mi pa, da bi podjetja, ki za svoje delo itak odgovarjajo uprav-

nemu odboru KZ, prav tako lahko poslovala tudi brez njega. Ker ima ta zadruga svoje posestvo na Goliču, ki ima tudi svojega upravnika, bi brez dvoma ta lahko vodil kot strokovnjak kmetijsko pospeševalno delo pri zadrugi, podjetja pa naj delujejo na podlagi gospodarskega računa. Seveda pa naj bi zadruga imela le taka podjetja, ki njeim članom koristijo (kovačija, kolarstvo in podobno).

L. V.

IZ ŠMARTNEGA OB PAKI

ZAKLJUČEK TEČAJA PREDVOJAŠKE VZGOJE ŽENSKE MLADINE

Kakor drugod, se je tudi pri nas prejšnji teden zaključil predvojaški tečaj ženske mladine.

V tečaju so obdelali vso predpisano snov po načrtu. Dekleta so redno in točno prihajala k predavanjem in se vsled tega tudi nekaj naučila, kar se je posebno dobro pokazalo pri izpitih.

Vodstvo tečaja je bilo v rokah med. sestre tov. Ajdičeve, ki se je v resnici potrudila, da je mladina z veseljem in čutom odgovornosti sledila pouku.

Za lepši izgled Laškega

Takoj po končani vojni smo imeli v našem mestu na vseh straneh ruševine. Zlasti Pivovarna Laško je bila en sam kup ruševin. Takrat smo imeli v Laškem okrog 500 nemških ujetnikov.

Takratni delegat tov. Vilhar Franjo se je v svoji iznajdljivosti na mah znašel in z neomajno voljo v kratkem času vzpostavil še večjo novo pivovarno. Pritegnil je delovno silo nemških ujetnikov in bil v stalnem kontaktu z ministrom tov. Leskovškom, da je z vsestransko vneto izvršil nalogo do konca.

Tekstilna tovarna »Volna« je pred leti s tako naglico zgradila temeljni »romboid« za stanovanjsko hišo poleg železnice. Kako se je mudilo prekoptati plodne vrtove, kjer bi se kaj zraslo, pa je prišlo spanje pravičnega. Isto je z našimi pločniki. Na mnogih krajih so jih razkopali, niso pa zacementirali lukenj in tako prebivalci »šantajo« po njih ob deževju in v temi.

Nemci so v bližini toplic zgradili lesen most, ki bi ga lahko očuvali, če bi se kdo zganil zanj. Vsem bi bil potreben: rudarjem, delavcem, uslužbencem, kmetom, šolarjem in letoviščarjem. Pa tudi vojni promet bi lahko preusmerili na desni breg Savinje. Tako pa je revček razpadel ali pa so les odpeljali drugam. Kdaj bo zgrajen nov, je vprašanje.

Od Črnega mostu vodi letoviščarska pot proti Jagočam. Preko nje se na mnogih mestih razliva talna voda zlasti v bližini »blagoslovljenega studentca«. V najhujši julijski vročini imamo tu blato. Ali ne bi mogli podložiti na potrebnih mestih cementne odtokne cevi, pa bi bilo vse v redu? Tudi smreke tam okoli se redčijo vse bolj in bolj. Novih nasadov pa ni.

V zadnjem času opažamo, da že padajo smreke nad Salabaličovo žago in Krpanovo hišo. Ti smrekovi nasadi tvorijo tako krasno panoramo našega mesta. Ti smrekovi gajji se tako lepo skladajo s pokopališčem v bližini. Razen tega je pobočje zelo močvirno in plazovito. Čuvajmo lepe in koristne nasade. Na pot, ki spaja Marijagraško ulico in Trubarjevo ulico mimo Topoletovega posestva je nekdo navozil kamenje, debelo kot človeška glava, potem pa vse skupaj pustil. Cesta proti Anini kapeli in nogometnem igrišču je v obupnem stanju. Tudi tu so razkopali čistišče, ki ni dokončano. Okrog hiše št. 134 je še vse v razkopaninah. Poleg hiše dr. Jerine smo dobili železni »Dachau«, sicer menda le začasno. Sejmišče je skladišče smeti. Zakaj so tudi tam ob obrežju posekali vrbe, ne vemo. Tako bodo barake še bolj vidne z vlakov.

Na nešteti krajih mesta leže kupi peska, kamenja, ograjnih stebričev in slične navleke. Ali ne bi vse to uporabili za gradnjo kakega objekta.

Uslužbenci hotela »Savinja« so prostovoljno odstranili vso navlako okrog hotela, kar je res hvale vredno. Tov. Jelen bo v kratkem odstranil tudi neokusno leseno stopnišče. Tudi kolektiv Radioterme je po naši kritiki zelo oleskal lice okrog kopališča. Posuli so steze z belim peskom, odstranili na obrežju navlako itd.

Pri Domu Zveze borcev je laška občina na prizadevanje tov. Vodovnika uredila in zasadila lep park. Z združenimi močmi bo Laško zopet počasi pridobilo na lepoti.

Na Gornjo Vrtno ulico so navozili ilovnat pesek, ki bo kaj kmalu povzročil blato in prah. Na laške ulice spada bel in trpežen dolomitni pesek iz Rečice.

Nedaleč od Črnega mostu so si laški mladinci lepo uredili pristanišče čolničkov. Obrežje so otrebili, ga obložili in napravili ploščad, toda nekateri Laščani, ki ne vedo kaj je njihova moralna dolžnost, so jim tja kot nalašč navozili vso mogočo navlako: brivske in krojaške odpadke, slamo in slično.

STRELSKA DRUŽINA DELA

Člani strelske družine so si pod vodstvom agilnega predsednika tov. Jovančiča uredili na primernem prostoru v Paški vasi svoje strelišče. Vsako nedeljo dopoldne imajo vaje v streljanju. Ne bo dolgo, pa bodo imeli že nagradna tekmovanja v streljanju. Zeleti bi bilo, da bi pristopilo k društvu čimveč mladine, posebno one, ki je vojaščino že odslužila.

Z VRANSKEGA

V počastitev obletnice ustanovitve OF je uredništvo dijaškega lista »Dramilo« na nižji gimnaziji organiziralo proslavo, ki je dobro uspeła. O OF, sedanji Socialistični zvezi delovnih ljudi je govoril dijak Droč, sledile pa so deklaracije in petje. Tudi delavski praznik 1. maj smo proslavili. Po povorki je spregovoril o pomenu prvega maja dr. Edvard Serka, za tem pa smo se odpeljali na izlet v Motnik.

Dela pri motornem dirkališču, ki ga gradi Ljudska tehnika, naglo napredujejo. Izvršili so že vsa zemeljska dela. Še nekaj denarja in truda, pa bo dirkališče, ki bo obenem služilo tudi za atletsko tekališče, dograjeno.

Dijak Dolar Stanko je našel na njeni naboj, ki je eksplodiral, ter ga poškodoval. K. J.

Slično smetje so nametali po vsem bregu Savinje od Malega topliškega parka pa do »nemškega« mostu okoliški stanovalci blizu kopališča.

Tujskoprometne naprave, v kolikor niso same propadle, jih odnašajo neznani junaki. Tako so med drugim podrlj železni mostiček na Humu in ga prodali za staro železo. (Olepeševalno društvo ima uradne dokazile) Sicer so po vsem mestu izginili mnogi železni deli ograj neznanu kam.

Po Humu uničujejo redke alpske cvetke. Ali ne bi imel vsak ene cvetke dovolj? Nič ni hudega, če bi jih vsaj rezali in ne ruvali s koreninami, ker jih bodo sicer docela iztrebili.

Ob poti, ki vodi mimo bivše Rösslerjeve hiše pod gradom, se rušijo oporni zidovi. Če jih ne bo nihče pravočasno popravil, se bodo povsem sesuli. Nad potjo so ruševine stare hiše. Ali jih ne bi uporabili pri kaki gradnji?

Poglavje zase so hiše po mestu. Z njih odpadla omet, iz razpok moli rdeča opeka (kmetje pravijo, da imajo hiše škrlatinko), žlebovi puščajo, ali pa so že odpadli, strehe so dotrajale in dež napaja stanovanja in tako naprej. Treba jih bo vsekar popraviti.

Okoli Hofbauerjeve hiše so že precej časa strelski jarki peska in opeke, toda začarana okna strahotno zro na mimoidoče. No, saj letoviščarjev tako ni več v Laško, pa je menda vseno. Na drugi strani je hiša št. 25, ki ima žalostno sliko okrog sebe. Garaža postaja naravnost koruzno strašilo.

Okoli Prosvetnega doma leže gradbeni rekviziti vseh vrst. Delo nikakor ne gre naprej. Kanal na desni strani, kjer je bilo skozi vso zimo jezero, so že očistili.

Ozadje občinske restavracije pri postaji nudi ob pogledu z vlaka žalostno sliko. Vsa/zemeljska površina z vsemi rekviziti in stavbami je v popolnem razslu in neredu.

Tam na Lavi često kurijo tekstilne odpadke, da zboljšajo na ta način ozračje v Laškem.

Na pokopališču so pričeli nekateri odnašati s sosednjih grobov cvetje in ga presajajo na grobove svojcev. Mnogi redé v Laškem razne živali. Če nimajo zanje dovolj krmilnih zelišč, enostavno gredo pod zaščitno noč na tuje njive in vrtove »i nikom ništa« ali »ima, da ga nema.«

Poslopje »Kamenit« z vso okolico je menda drugi »Stari grad« v Laškem. Ko se bo podjetje Šumecnik preselilo v Celje, bodo Kamenit zasedli netopirji, ki sploh ljubijo graške line.

Tik pred postajo so razkopali po vsej dolžini asfalt in nato tam posuli gramoz, da ga imajo tuji za razstavo.

Okoli Laške ambulante so še ostali kupi izkopanega materiala v zaklonišču.

Tako smo menda obšli vse naše nad vse lepo mesto«. Če smo kaj prezrli, je stvar laških volivcev, da iznesejo na sestankih svoja opažanja. J. C.

KOLIKO NAS JE...

Ob zadnjem ljudskem štetju je bilo ugotovljeno, da ima mesto Laško 1501 prebivalca.

Ker pa je bilo sedaj priključeno k mestu tudi naselje Podhum, je število mestnega prebivalstva naraslo na 1595 prebivalcev (694 moških in 901 ženska). Pred letom 1941 je imelo mesto Laško 1081 prebivalcev. J. C.

Celotna občina Laško, ki obsega po novi upravni razdelitvi 4 prejšnje ljudske odbore: Laško, Marijagradec, Rifengozd in del Vrha nad Laškem, pa ima 4680 prebivalcev (2161 moških in 2519 ženskih). Najbližnji sosednji kraji mesta imajo: Jagoče 69, Ojstro 129, Lahomšek 169, Marija Gradec 221 in Radoblje 56 prebivalcev. J. C.

LETNI ČAS ODPIRANJA IN ZAPIRANJA TRGOVIN V CELJU

Od 1. maja dalje so trgovine na območju mesta Celja odprte kot sledi:

Splošne in špecerijske trgovine

od 7.—12. in 15.—18. ure

Mesnice, trgovine s sadjem, zelenjavo, pekarnice, prodajalnice

mleka in trafike

od 6.—11. in 15.—18. ure

Vsako soboto popoldne so trgovine zaprte, razen špecerijske trgovine »Center«, Tomšičev trg in Trafika v Prešernovi ulici.

Trg.-gost. zbornica

za Celje-mesto

Tribuna

OLEPŠEVALNEGA DRUŠTVA V CELJU

TRIBUNA JE IMELA USPEH — PLOTOVI POPRAVLJENI

Pred nekaj tedni je Tribuna opozorila na polomljena plotova pri skladišču Beton v Ulici 29. novembra in na Sp. Lenovžu. Danes lahko Tribuna že z veseljem ugotovi, da sta oba plotova popravljena. — Pridnim rokam hvala.

SMETIŠČE NA DVORIŠČU POSLOPIA OLO

Na dvorišču poslopja OLO Celje-okolica (Narodni dom) je prav lepo smetišče — seveda kar odprto. Prav bi bilo, da se to smetišče čimprej odstrani ali pa pripravi potrebna betonska jama. Sicer pa prepriščamo mestni sanitarni inšpekciji, da izda potrebne ukrepe.

Številne stranke, ki hodijo na urad, pa pripomnijo marsikatero pikro na račun tega smetišča.

PARK BREZ KLOPI

Na velikem prostoru med avtobusno postajo, Ulico XIV. divizije in cesto, ki vodi do železniškega skladišča, so že lansko leto uredili prav čeden, dolg

park. Pripomnim, da v tem parku ni niti ene klopi. Tu v neposredni bližini je postajališče za avtobuse, ki imajo od tod svoje izhodišče v Savinjsko dolino, Ljubljano, Maribor in na Kozjansko. Računam, da se na tem mestu dnevno zadržuje ogromno število potnikov, ki bi trudni kaj radi malo posedeli na klopek, ko čakajo na odhod avtobusov. Priporočamo se za okoli 20 klopi v tem parku; potniki avtobusov, pa tudi ostali Celjani vam bomo iz srca prav hvaležni... F. K.

ŠAH

TURNIRJI V ZALCU

Sahovska sekcija Svobode v Zalcu je pred dnevi zaključila kvalifikacijski turnir. Zmagal je Rauniger J. z devetimi točkami od 11 dosegljivih. Sledijo: Omladič F., Rak Jelka 7 in pol, Podrepšek J. in Korent I. 6 in pol, Čakša A., Glušič F. in Toman Ivan po 6 točk. itd. Vsi imenovani so dosežli četrto kategorijo. Agilna »krija je takoj po končanem turnirju organizirala turnir četrtkategorikov, ki je med tem že v teku. Po pjeem kolu vodi Černelič s petimi točkami. V naslednji prirediteli sekvica revažni dvojni na osemih deskah s sahovskim aktivom Celjske bolnice.

Telesna vzgoja in šport

Titova štafeta — praznik naše mladine

Le malo časa nas še loči od letošnje Titove štafete, ki bo potekala v območju našega terena 19. maja v dopoldanskih urah. Po vestnih pripravah lahko že danes trdimo, da bo letošnja Titova štafeta še veličastnejša od prejšnjih in da bodo v njej sodelovali novi tisoči mladih ljudi. — Prireditev je zavzela že takšen obseg, da je postala še splošna vse ljudska manifestacija vsega našega prebivalstva, ki na ta dan preko nosilcev Titove štafete izraža svojemu ljubljencu voditelju maršalu Titu svoje iskrene čestitke za njegov rojstni dan, želeč mu zdravja in osebne sreče. Letos se bodo našim športnikom in telovadcem priključili še pionirji in pionirke vseh naših šol, ki žele, da bi Titova štafeta postala tudi njihova prireditev. Zato v Celje-okolici ne bo šole, ki bi tega dne ne prinesla pozdrave iz še tako oddaljenih šol do vseh tisoč lokalnih prog, kjer bo potekala Titova štafeta. Poleg šolske mladine bodo v letošnji štafeti sodelovali vsi oddelki naših partizanskih društev, mladinski aktivni, obvezniki predvojaške vzgoje, PIZ in gasilci.

Široko javnost seznanjamo s časovnico Titove štafete po okraju Celje-okolica, da bi na sam dan štafete lahko prisostvovali svečanemu sprejemu Titove štafete ali pa že kakor koli na drug način pozdravljali tekače te štafete, ko bodo tekli skozi posamezne kraje.

Glavna republiška proga bo krenila iz Konjice ob 6.46 uri, prispela v Vojnik ob 7.46 in v Celje ob 8.26, kjer bo 20 minutni postanek in svečan sprejem pred bivšim poslonjem MLO Celje na Trgu V. kongresa. Ob 8.46 bo krenila štafeta dalje proti Laškemu, kjer bo prispela ob 9.52, v Rimske Toplice ob 9.52 in v Zidani most ob 10.29, kjer bodo štafeto palico prevzeli telovadci iz tbroveljskega okraja.

Vse lokalne proge, ki prepletajo naše vase, trge in industrijska naselja celjskega okraja, se stekajo k tej glavni republiški progi oziroma v sam center — v mesto Celje. Poglejmo podrobneje te proge:

1. Dobrna 7,02, Nova Cerkev 7,28, Višnja vas 7,34 in glavna cesta 7,38, priključek Vitanje 6,52, Nova Cerkev 7,24.
2. Dramlje 7,02, Dole 7,14, Blagovna 7,24, Goritica 7,32, Ljubčeva 7,45, Trnovlje 7,53 in glavna cesta (Majdičeva kapela) 8,00.
3. Smartno v Rožni dolini 7,45, Lopata 8,04, Ostrožno 8,12, Celje 8,21.
4. Polje 5,18, Buče 5,26, Kozje 5,42, Pilištanj 6,05, Lesično 6,11, Prevorje 6,31, Zegar 6,43, Košnica 6,57, Cret 7,09, Slivnica 7,15, Crnolica 7,25, Nova vas 7,35, Sentjur 7,37.
5. Rogatec 5,42, Rogaska Slatina 6,00, Podplat 6,16, Smarje 6,36, St. Vid 6,52, Grobelno 7,16, Sentjur 7,32, Store 8,01, Celje 8,21.
6. Podčetrtak 5,43, Pristava 6,07, Smarje 6,31.
7. Kozje 5,42, Pilištanj 6,05, Lesično 6,11, Prevorje 6,31, Zegu 6,43, Košnica 6,57, Cret 7,09, Slivnica 7,17, Crnolica 7,25, Nova vas 7,35, Sentjur 7,37.
8. Smartno v Rožni dolini 7,45, St. Rupert 7,56, Lopata 8,04, Ostrožno 8,12, Celje 8,21.
9. Slivnica 7,17, Crnolica 7,25, Nova vas 7,35, Sentjur 7,37, Store 8,01, Teharje 8,09, Celje 8,21.
10. Ponikva 6,20, St. Vid pri Grobelnem 6,52.
11. Dobje 6,48, Jezerce 6,56, Vodice 7,06, Crnolica 7,20, Sentjur 7,32.
12. Vransko 6,37, Prekopa 6,49, Kapla 6,57, Gomilsko 7,05, St. Rupert 7,17, Groblje 7,25, Sempeter 7,33, Zalec 7,45, Petrovče 7,53, Celje 8,21.

13. Letuš 6,24, Male Braslovce 6,34, Braslovce 6,39, Polzela 6,55, Dobriča vas 7,16.
14. Gomilsko vas 6,55, glavna cesta 7,00.
15. Ojstrica 6,50, Loke 6,38, Tabor 6,46, Kapla 6,52.
16. Mezlica 6,40, Prebold 7,11, Dolenja vas 7,13, Latkova vas 7,20.
17. Zabukova 7,20, Griže 7,28, Zalec 7,40.
18. Sečje 7,13, Griže 7,24.
19. Vrbje 7,36, Zalec 7,40.
20. Gotovlje 7,56, Zalec 7,40.
21. Liboje 7,25, Kasaze 7,38, Petrovče 7,48.
22. Velika Pirešica 7,24, Arja vas 7,38, Petrovče 7,48.
23. Svetina 7,45, Celjska koča 8,00, Celje 8,21.
24. St. Rupert 9,44, Mala Breza 9,50, Tevče 9,05, Lahomno 9,11, Marija Gradec 9,21, Laško 9,27.
25. Sv. Lenart 8,56, Laško 9,27.
26. St. Vid pri Planini 7,50, Planina 8,04, Breznica 8,08, Loke 8,12, Dežano 8,20, Marof 8,35, Jurklošter 8,48, Mišji dol 8,56, Brodnica 9,12, pri Močniku 9,24, Zagračnica 9,32, Gračnica 9,40, Rimske toplice 9,47.

Nasteli smo le glavne lokalne proge, ki vežejo po prometnih cestah naše kraje obsežnega okraja. Številne vasi, ki še niso zajete v to omrežje, se lahko priključijo v krajevnih štafetah h gornjim progam. Povsod je dovolj mladine, ki si želi sodelovanja v Titovi štafeti. Časovnica naj si krajevne organizacije izdelajo same, da bodo pravočasno prispela njihove štafete k objavljenim lokalnim progam. Za relacijo 1 km računamo čas 4 minute ali za 100 metrov 24 sekund.

Omrežje gibanja Titove štafete v mestu Celju bomo objavili v naslednji številki našega lista. Priprani smo lahko, da bodo v vseh naših krajih v teh dneh izvršili še vse potrebne priprave, ki bodo omogočile dostojno počastitev rojstnega dne predsednika republike.

Janez Štefe - zmagovalc na Okrešlju

Množice delovnih ljudi so se že na večer pred 1. majem zgrinjale v Logarsko dolino, tekmovalci in funkcionarji pa so nadaljevali pot še dalje do Okrešlja. Jasno nebo, beli vršaci Ojstrice, Planjave, Brane, Turške gore in Rink s svojimi snežiči so dajali impozanten pogled in kontrast zelenili v dolini. Sleherni obiskovalec in udeleženece prvomajskih prireditev v Logarski dolini in na Okrešlju je bil ob tem pogledu vzhicen. V mali koči na Okrešlju je bilo pretesno za vse udeležence smučarskega tekmovanja. Dolgo v noč so ob medli razsvetljavi funkcionarji razporejali tekmovalce v skupine, zrebanje je premetavalo tekmovalce sem in tja, še pisanje startnih list in navodil za jutrišnje tekmovanje — pa je bila ura okrog polnoči. Tekmovalci so seveda ob tem času že počivali — no, prijetno počivali so le redki, saj je na skupnem prenočišču bilo celo mravljišče in me je to spanje spominjalo na grenko preteklost iz življenja v taboriščih, kjer so nas vsak večer zgnelili v tak živ klobčič. No, kaj bi se pritoževal — saj sem prebil noč na sprincah v tesni jedilnici, lovcu, ki so čakali na divjega petelina, pa so mi s posrečenimi dovpti krajišči dolge ure. Vsi tisti, ki smo čakali jutra na stolah, pričanah, mizah in na podu, smo se odahnili ob prvem svitanju... Da bo lep dan, kakršnega redko doživis v gorah, smo bili že prepričani, ker smo večkrat ponoči občudovali

Množični nastop celjske mladine - 17. maja

Ker je NZS menjala koledar nogometnega tekmovanja v vzhodni slovenski ligi in ob nedeljah ni na razpolago pristo igrišče na Glaziji, bo javni telovadni nastop mladine in pionirjev celjskih srednjih šol dne 17. maja na atletskem stadionu Borisa Kidriča in to s gricetkom točno ob 14. uri.

Mladina celjskih srednjih šol po daljšem obdobju stopa pred javnost, da ji prikaže stopnjo telesne vzgoje na naših šolah. Okrog 3000 nastopajočih bo v posameznih sestavah pokazalo vse bogastvo predmeta telesne vzgoje, ki na naših šolah še v celni pravega mesta. Prav v času, ko se med šolniki vstreljajo polemika o uvedbi tretje ali četrte ure telesne vzgoje v predmetnike na naših šolah, hoče mladina pripraviti javnost, da ji je večje število ur telesne vzgoje življenjska potreba. Življenjska potreba zaradi tega, ker bi povečanje števila tedenskih ur telesne vzgoje pripomoglo k zdravi rasti mladega organizma, ker bi v večji meri razvijali v mladih ljudeh vse potrebne psihofizične lastnosti, ker bi mladim ljudem nudili več zdravega razvedrila in koristnega praktičnega znanja in vzbujali v njih smisel za estetiko.

Program bo obsegal široko področje iz predmeta telesne vzgoje. V dnevarem sporedu se bodo vrstile razne igre pionirjev in pionirk, ki v mladih ljudeh vzbujajo toliko zadovoljstva in sreče, vaje oblikovanja, ki skrbijo za razgibanje celotnega našega organizma in so sestavni del vsake vadbene ure na šolah in imajo povsem zdravstveni značaj. Štafete pionirjev in mladincev na atletski stezi v tekmovalnem smislu med posameznimi celjskimi zavodi, prikaz vseh atletskih disciplin, stilizirane vaje mladincev in mladink, ritmične raznoterosti, na bradlji in v partnerni gimnastici nam bodo pokazali vrhunske storitve mladinci, mladinke in mladinci pa še vse športne igre, ki se gojijo na naših šolah. Nastop bodo zaključile dijakinje učiteljica z ritmično sestavo spokoov.

Priprani smo lahko, da si bodo Celjani ogledali ta nastop v čim večjem številu — vsaj v tolikinem, kolikor bo nastopajočih! Po trudu in vestnih pripravah, ki jih je mladina vložila pri nčenju tega obširnega programa, si brez dvoma to pozornost naše javnosti tudi zasluži.

V bližini New Yorka je farma Shawangunk Valley, kjer se vsako leto ob osemtedenskih poletnih mestna šolska mladina uč poljskih del. Mladina pomaga na polju in tako pri delu dobi razvedrilo, ki ji ga osemmilijonsko mesto ne more nuditi.

šil pa na Ojstrici. Favoriti za boljša mesta so bili že odločeni — imena Mulej, Stefe, ostalih Tržičanov in nekaterih Avstrijcev so dajala manj pomembnim smučarjem potrebno spoštovanje. In vendar je naš Nuncič Marijan presenetil vse gledalce in tekmovalce. Naenkrat se je odtrgal tam izpod Turškega žleba in v elegantnih likih z vso naglico požiral številna vrata in že je bil na cilju. Čas 62,0 sek. ga je po prvi polovici tekmovanja v ostri konkurenci vrstnil na 4. mesto. Najboljši na Rinki je bil naš državni vrjak Stefe, vsa ga je 4 desetine sek. pred nevarnim Avstrijcem Standaierjem. Vsi smo z nestrpnostjo pričakovali Tinčka Muleja. Ali bo boljše? Oh, pa že kar v začetku je pogrnil v sneg, takoj za tem pa se je še enkrat lovil z rokami po snegu, kljub tej nesreči pa je ostali del proge premagal izredno hitro in dosegel čas 62,1 — le za desetinko slabše od Nunciča. Vendar za prvo mesto je bil prepočasen. Stefe mu je usel kar za 6 sekund in razlike ni zmogel več nadoknaditi. Cetina Janko je vozil solidno, Uršič pa se je lovil v zgornjem delu proge, ostali Celjani pa so bili počasnejši.

MOJSTROVINA MULEJA NA »OJSTRICI«

V drugem teku je najprej pričel Standaier — favorit za 1. mesto. Vozil je elegantno brez vsake napake — ure pa so pokazale čas 60,0 sek. Sledi Stefe, zmagovalc prvga teka. Ali bo zmogel obdržati majhno prednost iz prvga teka. Številni gledalci so nestrpnost pričakovali njegovo vožnje. Vsi smo bili nervozni nad Stetefom. Ves nemiren je drvel skozi posamezna vrata, in tam celo stokajče, ves zagrizen v borbo, včasih nam je dal že slutiti, da bo pogrnil in sneg — pa se je končno le vse srečno končalo. Bil je hitrejši od Standaierja za 1,7 sek. Vsi mu iskreno čestitajo, vsakdo pače, da je svojim številnim zmagam pridelal novo, ker ga pač na tem tekmovanju nihče ne more več prehiteti. Nato čakamo Tinčka Muleja. Njegovo smučanje je za vse gledalce, ki se spoznavajo ali pa tudi ne na ta sport, predstavljalo svojevrsten užitek, ki ga redko doživis na smučarskih tekmovanjih. Z njemu svojstveno lahkoto in prirodnostjo je presmučal celo progo tako dovršeno in elegantno, da so mu vsi že med tekmovanjem vzklicali: »Bravo Tinček! Bil je zmagovalc na tej progi, kar za 2,4 sek. boljši od Stefeta — vendar se je v končni oceni moral zadovoljiti s 3. mestom. Prihajajo še naši celjski smučarji. Nuncič Marijan je že v zgornjem delu proge imel smolo, izgubljene sekunde pa so ga postavile v končni oceni kar na 11. mesto. Janko Cetina vozi zopet solidno in se je s tem vrstnil na častno 8. mesto. Močno se je v drugem teku popra-

vil Uršič Dominko, ki se je po obeh tekih vrstnil na 13. mesto. Ostali Celjani tvorijo strnjeno verigo: Veber Vlado na 21., Stoklas na 22. in Gradišnik Dušan na 25. mestu. Prod njimi so znani tekmovalci in je dosežen rezultat kar uspešen v tej ostri konkurenci 40 tekmovalcev.

Pri mladincih je prepričevalno zmagal Sober Dušan (Branik), vendar se ima zahvaliti zmagi le izredni smoli Križaja iz Tržica, ki je v drugem teku pred samim ciljem zgrešil vrata in bil zaradi tega diskvalificiran.

Med tekmovalci se je znašel predsednik SZS tov. dr. Danilo Dougan, ki smo ga vsi prišrečno pozdravljali na snežišču pri cilju. Kljub bolni nogi je napravil po poškodbi svoj prvi izlet. Prišel je k njemu tudi znani smučarski trener Cop Franci, ki je ob pozdravljanju bil ves vzhicen: Oh, Danilo — Okrešlje! Okrešlje! Res to je edinstven svet, ki prevzame slehernega obiskovalca, tudi najbolj razvajene, ki so v svoji športni karijeri videli je marsikaj tam preko naših meja!

Hitra hoja v Logarsko dolino, razglasitev rezultatov in obilo praktičnih daril ter vsakega za slovo še spominska značka — pa je bila oficijelno zaključena letošnja mednarodna smučarska prireditev. Po zaslugi OSS Celje je dobila prav na praznik delovnega ljudstva svoj pravi pečat. Bila je prireditev, ki je preselila opek krog športnega tekmovanja. Naše delovne ljudi je trumoma potegnila iz tovarn, podjetij in ustanov v prelesten planinski svet. Tokrat je bila tako sklenjena veriga ljudi vse tja do planinskega doma v Logarski dolini pa tja do Okrešlja, da bi si lahko podajali roke. In prav je tako! Letošnji prvi maj je brez dvoma marsikateremu delovnemu človeku pokazal pot, kje si človek lahko nabere novih svežih sil in potrebnega počitka, ki ga potrebuje za uspešnejše jutrišnje delo. Naj bi ne ostali le pri tem praznovanju... Pot v našo prelesto Logarsko dolino in njen planinski svet je odprta. Politimo še večkrat tja — ne bo nam žal!

Nogomet:

Pionirski nogometni turnir

ND Klavdivar bo priredil ob koncu maja nogometni turnir za pionirje celjskih šol. Prvico nastopa imajo posamezni razredi na gimnazijah, pionirji pa morajo biti stari nad 10 let in največ 15! Prijave sprejema ND Klavdivar, tov. Posedensček oziroma Videnšek Božo, podjetje »Volna«!

OBJAVE IN OGLASI

MESTNI LJUDSKI ODBOR CELJE

razpisuje tri upravniška mesta za gostinska podjetja v Celju, eno mesto upravniška v podjetju za izdelovanje barv.

Prosilci naj dostavijo ponudbe z navedbo plače in kratkim življenjepisom na Oddelek za gospodarstvo pri MLO Celje.

OBJAVA

Za območje MLO Celje se vrši dne 11. maja 1953 ob 8. uri na sejmici v Celju redno spomladansko licenciranje vseh bivkov starih nad 10 mesecev in merjasev nad 6 mesecev, ki še niso bili licencirani. Prigov je obvezen.

ZAPORA CESTE

Uprava celjskega gledališča obvešča javnost, da je od 1. maja naprej Vodnikova cesta v Celju zaprta za ves promet. In sicer dnevno od 20. do 24. ure v obeh smereh.

Cesta je zaprta na predlog gledališča, da bi ropot ne motil poteka predstav, ki se z 9. majem redno začne v novem gledališkem poslopu.

SPOROČILO

Uprava podjetja Tovarne organskih barvil, Celje, sporoča, da ne bo obravnavala nobenih prošev in pogledu dodelitve podpor, ker nima na razpolago tozadevnih finančnih sredstev.

Na vse prošnje in vloge v tem smislu ne bomo odgovarjali.

Uprava podjetja
Tovarne organskih barvil, Celje

EKONOMSKA PISARNA v Celju, Stanetova 15, Proda v vseh krajih Slovenije hiše, posvetilne parcele ter tovarne in osebne avtomobile. — Stranke, ki prodajajo kakršne koli nepremičnine, naj se obrnejo na naš naslov.

POSREDOVALNA PISARNA

za promet s premičninami in nepremičninami, Ljubljana, zastopnik Pukl Filip, pisarna Ljubljanska cesta 6 (nasproti kino Dom), prodaja hiše, vile, parcele v Celju, Laškem, Sentpetru, Mariboru, Bledu, Bakru, Beogradu in več posestev v Savinjski dolini in drugod na Stajerskem. Kupujemo in prodajamo vse vrste avtomobilov in drugih strojev.

SLUŽBO DOBI

Službo na ekonomiji »Doma onemoglihe na Grmovju lahko dobi moški srednjih let, ki ima veselje pri živini in ženski, ki se razume na svinjerejo in molžno krav.

Nastopi lahko takoj! Hrana in stanovanje preskrbljeno. Plača po uredbi.

PRODAM SKropilnico za hmelj in sadno drevje, izdelek bivše tovarne Lorber, Zalec. — Naslov v upravi ali pri Hauptman, »Hmezd«, Zalec.

PRODAMO dva manjša platonerja, Celca, Celje, Levstikova ul. 6.

PRODAM njivo s kozolcem v Zalcu. Naslov v upravi lista.

Obveščamo vse cenjene odjemalce ter posebej opozarjamo vsa gostinska podjetja bivšega šmarskega in poljčanskega okraja, da je pričela s 1. 5. 1953 obratovati poleg že obstoječih kleti v CELJU, SLOVENJ GRADCU in SLOV. KONJICAH tudi novo otvorjena

ZALOŽNA KLET v Mestinju

Telefon: PODPLAT 3

Na zalogi stalno vse vrste izbranih vin, odprta in vstekleničena, razni likerji, rum, pelinkovec, žganje in domača slivovka, malinovec in cockta - cockta — Po želji dostavljamo blago tudi na dom.

Trgovsko podjetje OZZ
„VINO“ Celje